

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020

Zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 253/2016 z dnia 28 września 2016 roku

I.	WPROWADZENIE	4
II.	ZAŁOŻENIA I UWARUNKOWANIA STRATEGII	6
1.	RAMY PRAWNE.....	6
2.	UWARUNKOWANIA OGÓLNE	6
3.	DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA I SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ W REGIONIE.....	7
4.	ELEMENTY PODSUMOWANIA DOTYCHCZASOWEJ REALIZACJI STRATEGII WFOŚiGW W KATOWICACH NA LATA 2013-2016	14
4.1.	SYTUACJA FINANSOWA WFOŚiGW W KATOWICACH W LATACH 2013-2015 Z PRZEWIDYWANYM WYKONANIEM W ROKU 2016.....	14
4.1.1.	STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW FUNDUSZU.....	15
4.1.2.	STRUKTURA POMOCY FINANSOWEJ FUNDUSZU.....	18
4.1.3.	INSTRUMENTY FINANSOWE STOSOWANE PRZEZ FUNDUSZ.....	21
5.	SYNTEZA WSPÓLNEJ STRATEGII DZIAŁANIA NARODOWEGO I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA LATA 2017-2020	25
III.	MISJA I PRIORYTETY DZIAŁANOŚCI FUNDUSZU NA LATA 2017-2020.....	27
1.	ANALIZA STRATEGICZNA SWOT FUNDUSZU JAKO INSTYTUCJI SYSTEMU FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W REGIONIE	27
2.	MISJA I CELE STRATEGICZNE	29
3.	PRIORYTETY ŚRODOWISKOWE FUNDUSZU NA LATA 2017-2020.....	32
3.1.	OBSZAR PRIORYTETOWY – OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA	32
3.2.	OBSZAR PRIORYTETOWY – GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	34
3.3.	OBSZAR PRIORYTETOWY – OCHRONA ATMOSFERY I OCHRONA PRZED HAŁASEM	35
3.4.	OBSZAR PRIORYTETOWY – RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	38
3.5.	OBSZAR PRIORYTETOWY – EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	40
3.6.	OBSZAR PRIORYTETOWY – ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM	40
3.7.	OBSZAR PRIORYTETOWY – ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE	41
3.8.	OBSZAR PRIORYTETOWY – PROFILAKTYKA ZDROWOTNA.....	42
4.	PERSPEKTYWY REALIZACJI MISJI I PRIORYTETÓW STRATEGII	43
4.1.	PERSPEKTYWA - FINANSE	43
4.2.	PERSPEKTYWA - BENEFICJENCI	44
4.3.	PERSPEKTYWA - PROCESY WEWNĘTRZNE	46
4.4.	PERSPEKTYWA - INNOWACJE, WYZWANIA, ROZWÓJ.....	48
5.	WSPÓŁPRACA W RAMACH SYSTEMU FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	50
IV.	PROJEKCJA DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ FUNDUSZU NA LATA 2017-2020	52
1.	ZAŁOŻENIA.....	52
2.	PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA ŚRODKI FINANSOWE FUNDUSZU NA LATA 2017-2020	53
3.	MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ FUNDUSZ W LATACH 2017-2020.....	53

4.	RAMY FINANSOWE DLA POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW STRATEGII	59
V.	ZGODNOŚĆ STRATEGII ZE WSPÓLNAJĄ STRATEGIĄ. PODSUMOWANIE	64
VI.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	66

I. WPROWADZENIE

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Fundusz jest samodzielną instytucją finansową, posiadającą osobowość prawną, co stanowi jeden z ważniejszych walorów Funduszu, tworząc warunki do kierowania się w działaniu perspektywiczną misją, a nie krótkookresowymi uwarunkowaniami.

Fundusz posiada dwudziestokilkuletnie doświadczenie w finansowym wspomaganie przedsięwzięć wynikających z regionalnej polityki w zakresie ochrony środowiska, określonych w programach ochrony środowiska, planach gospodarki odpadami i innych dokumentach o charakterze programowym. Dotychczasowy system finansowania jest spójny, sprawnie funkcjonujący i gwarantujący zbilansowanie środków na inwestycje proekologiczne spełniające wymagane kryteria. Fundusz posiada doświadczenie w finansowaniu podmiotów o różnych formach organizacyjno-prawnych. Stabilny potencjał kadrowy o wysokim poziomie merytorycznym, a także długoletniej praktyce, umożliwia właściwą realizację powierzonych zadań. Dzięki tym cechom Fundusz należy uznać za wiarygodnego partnera dla samorządów oraz innych podmiotów wykonujących zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 określa najważniejsze cele i kierunki działania Funduszu na rzecz finansowego wspierania przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie śląskim. Aktualizowana corocznie lista zadań priorytetowych przewidzianych do dofinansowania, stanowić będzie uszczegółowienie obszarów priorytetowych Strategii w poszczególnych latach. Funkcjonowanie Funduszu realizowane jest zgodnie z polityką ochrony środowiska państwa oraz według regionalnych kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego i polityki ekologicznej województwa śląskiego. W Strategii priorytetowe znaczenie przypisano działaniom Funduszu związanym z wykorzystaniem niepodlegających zwrotowi środków z Unii Europejskiej, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Istotnym dokumentem, który wytycza ramy działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest Wspólna Strategia działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017-2020. Wspólna Strategia wyznacza ogólne kierunki działalności Narodowego i wojewódzkich funduszy wymieniając obszary koniecznej współpracy, pozostawiając pozostały zakres działalności suwerennej decyzji Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w latach 2017-2020 planuje wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji celów określonych w polityce ekologicznej państwa i województwa śląskiego poprzez wspomaganie finansowe zadań w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, spójnych z listami przedsięwzięć priorytetowych, w formie preferencyjnych pożyczek z możliwością częściowego umorzenia, bankowych linii kredytowych, dotacji i przekazania środków finansowych, a także dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów.

Strategia przewiduje działania mające na celu uruchomienie nowego obszaru aktywności Funduszu - tworzenie warunków do skutecznego wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w związku z ukonstytuowaniem się systemu wydatkowania środków perspektywy finansowej

Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. W tych ramach realizowany będzie projekt ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE. Celem projektu jest wyeliminowanie zidentyfikowanych barier rozwoju niskoemisyjnej gospodarki oraz wsparcie w dążeniu do realizacji zobowiązań Polski, wynikających z dyrektyw UE, a przede wszystkim wsparcie projektów przyczyniających się do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego. Ponadto w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 WFOŚiGW w Katowicach pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 *Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej* w ramach I osi priorytetowej POIiŚ na lata 2014-2020 *Zmniejszenie emisyjności gospodarki*.

II. ZAŁOŻENIA I UWARUNKOWANIA STRATEGII

1. RAMY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach stanowi art. 400h ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 672). Powyższy artykuł zobowiązuje Radę Nadzorczą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do uchwalenia raz na cztery lata Strategii Działania Funduszu wynikającej ze Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy oraz z uwarunkowań regionalnych, do dnia 30 września roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tą strategią.

Przy opracowywaniu Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 uwzględniono postanowienia dokumentów programowych przytoczonych we Wspólnej Strategii oraz następujące dokumenty regionalne:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Program małej retencji dla województwa śląskiego,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego,
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji,
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Stan środowiska w województwie śląskim w 2014 roku - Raport Śląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

2. UWARUNKOWANIA OGÓLNE

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska środki Funduszu przeznaczone są na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej. Celem działania Funduszu jest również tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorcami.

Działalność Funduszu w perspektywie objętej Strategią jest uwarunkowana sytuacją środowiskową i gospodarczą województwa śląskiego. Na rozwój Funduszu mają wpływ uwarunkowania zewnętrzne zidentyfikowane w analizie SWOT.

Do potencjalnych barier dla działalności Funduszu zaliczyć należy spadek wpływów pochodzących z opłat ekologicznych, ograniczone możliwości finansowe wnioskodawców, ograniczoną alokację środków unijnych na cele ochrony środowiska.

Niewątpliwą szansą dalszego rozwoju jest uwzględnienie Funduszu w systemie instytucjonalnym wdrażania programów UE w okresie programowania 2014-2020 jako Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 *Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej* POLiŚ na lata 2014-2020.

3. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA I SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ W REGIONIE

Informacja o regionie oraz uwarunkowania środowiskowe ¹

Województwo Śląskie jest położone w południowej Polsce i zajmuje obszar 12 333 km², co stanowi niecałe 3,9% powierzchni całego kraju (312 679 km²). Powierzchnia województwa śląskiego jest najgęściej zaludnionym rejonem w Polsce. Żyje tu 4,599 mln mieszkańców, to jest niemal 373 osoby/km². Od wielu lat na terenie województwa obserwuje się zmniejszenie liczby ludności w miastach i jednoczesny wzrost populacji na wsi.

Strukturę administracyjną województwa tworzy 36 powiatów (w tym 17 powiatów ziemskich i 19 miast na prawach powiatu), w skład których wchodzi łącznie 167 gmin (w tym największą część - 96 stanowią gminy wiejskie, znacznie mniej, bo 49 stanowią gminy miejskie, a pozostałe 22 to gminy miejsko- wiejskie).

Z uwagi na swoją specyfikę, tj. największe uprzemysłowienie, dużą gęstość zaludnienia oraz urbanizację należy do regionów o największej antropopresji.

Specyfika regionu związana jest także z występowaniem surowców mineralnych (głównie węgla kamiennego), które przez kilka wieków napędzały rozwój przemysłu. Negatywnym skutkiem tego rozwoju była znaczna degradacja środowiska. Stan ten jednak ulega znacznym zmianom dzięki licznym działaniom takim jak:

- wdrażanie Programu Ochrony Powietrza (jako pierwsze województwo w Polsce w 2004 r.),
- wdrażanie Programu Ograniczania Niskiej Emisji (największa liczba PONE w Polsce),
- sukcesywne zagospodarowywanie terenów poprzemysłowych,
- wdrażanie Programu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE),
- inwentaryzacja terenów poprzemysłowych w ramach Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej (RISP),
- lokalne programy rewitalizacji terenów poprzemysłowych przywracające ich wartość rekreacyjną.

W województwie śląskim występuje znaczne przekroczenie całkowitej emisji zanieczyszczeń powietrza na 1 km² w stosunku do poziomu krajowego. Nasze województwo należy do regionów o największej w Polsce emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych, jednak ich liczba z roku na rok się zmniejsza (z 343 w 2010 roku do 325 w 2014 roku). W 2014 roku zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska wyemitowały do atmosfery ogółem 37 265,7 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, w tym bez dwutlenku węgla – 734,2 tys. t.

¹ przygotowano w oparciu o Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 oraz Raport WIOŚ Stan środowiska w województwie śląskim w 2014 roku

Pod względem ilości wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych, województwo śląskie znajdowało się na pierwszym miejscu w kraju spośród wszystkich województw w Polsce. W 2014 roku wielkość emisji tych zanieczyszczeń wyniosła 10,3 tys. t (21,7% emisji krajowej). Największa ilość zanieczyszczeń pyłowych pochodziła ze spalania paliw (46,7% w ogólnej emisji pyłów w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim emisja zanieczyszczeń pyłowych na obszarze województwa śląskiego zmniejszyła się o 3.2%.

Problem jednak stanowi głównie emisja powierzchniowa, której udział w kształtowaniu stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 oraz benzoalofirenu w strefach, gdzie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów emisji, wynosił odpowiednio ok. 64-78% i około 77-96%. Stan taki powoduje przekroczenie dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu atmosferycznym i wymusza konieczność podejmowania działań zmierzających do uzyskania polskich i unijnych standardów jakości powietrza.

W 2014 roku w województwie śląskim odprowadzono do wód lub do ziemi łącznie 370,5 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, z czego 368,2 hm³ wymagało oczyszczenia. Emisja ścieków wymagających oczyszczenia w województwie wyniosła 17,3% emisji w kraju. Pod względem wielkości emisji tych ścieków województwo śląskie zajmowało pierwszą lokatę wśród wszystkich województw w kraju.

Ścieki przemysłowe oczyszczane były w 160 oczyszczalniach o łącznej przepustowości 939,7 dam³/dobę: 79 oczyszczalniach mechanicznych, 23 chemicznych, 56 biologicznych oraz 2 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W województwie śląskim w 2014 roku emisja ścieków komunalnych odprowadzonych siecią kanalizacyjną wyniosła 148,0 hm³, z czego 99,4% podlegało oczyszczeniu. Ścieki komunalne doływające do oczyszczalni siecią kanalizacyjną oraz dowożone z terenów nieskanalizowanych poddawano oczyszczeniu na 208 oczyszczalniach o łącznej przepustowości 1166,0 dam³/dobę. Wśród nich znajdowało się 119 oczyszczalni biologicznych i 89 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wysoki stopień uprzemysłowienia województwa śląskiego ma decydujący wpływ na ilości odpadów wytwarzanych w regionie. W województwie śląskim w 2014 roku powstało 39245,5 tys. Mg odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, tj. o 747,6 tys. Mg więcej niż w roku ubiegłym. Spośród wytworzonych odpadów przemysłowych 42,9% poddano odzyskowi, zaś 6,5% – unieszkodliwiono, a 0,2% – magazynowano czasowo.

W 2014 roku w województwie śląskim z gospodarstw domowych, z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych zebrano ogółem 1551,7 tys. Mg odpadów komunalnych. Odpady zmieszane stanowiły 76,5% zebranych odpadów. Większość zmieszanych odpadów komunalnych została odebrana z gospodarstw domowych (961,5 tys. Mg), z tego prawie 84% w miastach.

Skutkiem największego w kraju uprzemysłowienia jest także największa ilość terenów poprzemysłowych, które w wyniku pełnienia różnych funkcji użytkowych uległy degradacji. Rewitalizacja takich terenów jest jednym z najtrudniejszych problemów środowiskowych, ekonomicznych i społecznych. Brak uregulowań ustawowych obejmujących bezpośrednio i w sposób kompleksowy (z instrumentami finansowymi włącznie) problematykę terenów poprzemysłowych, w tym rekultywacji i ponownego zagospodarowania, terenów które przestały pełnić funkcje gospodarcze, jest główną barierą w skutecznym podejmowaniu działań w tym zakresie. Jednak stały

się one paradoksalnie atutem regionu. Znacząca ilość tych obszarów z racji swojego umiejscowienia i uzbrojenia jest ostatnio bardzo atrakcyjna dla inwestorów.

Wody powierzchniowe i podziemne w województwie śląskim podlegają silnej antropopresji. Oddziaływania te są związane głównie z poborami wód i zrzutami ścieków, a także z przekształceniem morfologii koryt i zagospodarowaniem dolin cieków. Skala tych oddziaływań może spowodować, że osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych w Planach gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy może okazać się trudniejsze niż w innych regionach. Niezależnie od powyższego, do najpoważniejszych źródeł presji w regionie zaliczyć trzeba górnictwo węgla kamiennego. Oddziaływania tej gałęzi gospodarki na wody jest wielokierunkowe: dotyczy zarówno zanieczyszczania wód, jak i zakłócania warunków gruntowo-wodnych. Spore komplikacje powodują osiadania pogórnice, które poza zakłócaniem warunków hydraulicznych zwiększają ryzyko podtapiania obszarów zagospodarowanych.

Ten najbardziej przekształcony przez człowieka obszar Polski charakteryzuje się lesistością przekraczającą 31% powierzchni regionu. Ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe w obrębie województwa śląskiego wyznaczono 8 parków krajobrazowych o powierzchni, stanowiącej około 20% powierzchni województwa, 64 rezerваты zajmujące powierzchnię ponad 4 076,7 ha, a także wyodrębniono obszary Natura 2000 (o powierzchni ponad 1 479 km²).

Prowadzone od szeregu lat działania w tym zakresie doprowadziły już do znaczącej poprawy stanu środowiska województwa śląskiego, jednakże nie zostały jeszcze spełnione wszystkie wymagania określone polskimi i unijnymi standardami jakości.

Sytuacja społeczno-gospodarcza w regionie

Województwo śląskie, wytwarzając ponad 13% polskiego PKB, należy do najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. Na obszarze województwa znajdują się liczne zasoby naturalne, przede wszystkim węgiel kamienny oraz złoża cynku i ołowiu, pokłady metanu, gazu ziemnego, złoża margli, wapni, kruszywa naturalnego, a także wody mineralne, termalne i lecznicze.

W oparciu o istniejącą bazę surowcową powstał tu największy w kraju okręg przemysłowy, województwo śląskie jest jednym z najbardziej uprzemysłowionych regionów w Europie. Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto województwa osiągają jednostki prowadzące działalność w przemyśle.

Zachodzące procesy restrukturyzacyjne powodują systematyczne zmiany w strukturze gospodarki województwa. Zmniejsza się udział dominujących do niedawna branż tj. górnictwa i hutnictwa, natomiast wzrasta pozycja przemysłu energetycznego (województwo śląskie jest pierwszym w kraju producentem energii elektrycznej), elektromaszynowego, informatycznego, motoryzacyjnego (region jest największym w kraju producentem samochodów) i spożywczego.

Na bazie restrukturyzowanych tradycyjnych w województwie śląskim gałęzi przemysłu rozwinęły się branże związane z jego obsługą, czyli przede wszystkim nowoczesny przemysł maszynowy, dysponujący odpowiednim parkiem oraz doświadczoną kadrą pracowniczą. Po trudnościach transformacji na początku lat dziewięćdziesiątych przemysł ten zaistniał na wielu rynkach zagranicznych i stanowi dziś ważny element gospodarczego krajobrazu województwa.

Województwo śląskie w porównaniu z innymi województwami charakteryzuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia w kraju - 8,6% w 2015 roku, (razem z województwem mazowieckim po województwie wielkopolskim).

Na terenie województwa śląskiego znajduje się ok. 13% potencjału badawczo-rozwojowego kraju – drugi co do wielkości ośrodek w Polsce. Działalność instytucji badawczo-rozwojowych ukierunkowana jest przede wszystkim na ochronę środowiska, energetykę, automatykę i elektronikę oraz budownictwo.

Województwo śląskie jest atrakcyjnym miejscem dla inwestorów z wielu dziedzin. Potwierdzają to dane i ranking województw przeprowadzony przez różne instytuty badawcze. O atrakcyjności inwestycyjnej regionu decyduje przede wszystkim położenie w centrum Europy, dobrze rozwinięta sieć infrastruktury transportowej i łączności, duża koncentracja ośrodków akademickich, wysoka podaż wykwalifikowanej siły roboczej, miejscowy chłonny rynek zbytu oraz duże możliwości współpracy kooperacyjnej i handlowej z działającymi w regionie firmami.

Poniżej przedstawiono wpływ charakterystycznych dla województwa śląskiego dziedzin gospodarki narodowej na stan środowiska.

Wpływ przemysłu na środowisko

Podstawowe znaczenie w województwie ma górnictwo węgla kamiennego, metalurgia żelaza, cynku i ołowiu, oraz energetyka, przemysł elektromaszynowy, chemiczny, w ostatnim okresie również przemysł motoryzacyjny (samochodowy). Nieco słabiej rozwinięty jest przemysł spożywczy, lekki i drzewno-papierniczy. Podstawą uprzemysłowienia regionu jest bogata i różnorodna baza surowcowa. W województwie śląskim występuje największa koncentracja przemysłu w Polsce.

Ze względu na silne uprzemysłowienie województwo śląskie należy do regionów o największej ilości źródeł punktowych zanieczyszczających powietrze w Polsce. W 2013 roku na terenie województwa śląskiego działało 325 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, co stanowiło 18,2% wszystkich zakładów tego typu w Polsce. Emisje z tych zakładów bilansowane w ramach sprawozdawczości GUS należą do najwyższych w kraju. Bardzo rozwinięta na terenie województwa śląskiego działalność przemysłowa ma znaczący wpływ na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Ścieki przemysłowe odprowadzane z województwa śląskiego pochodzą głównie z górnictwa węgla kamiennego, przetwórstwa przemysłowego (w tym produkcja metali, koksownictwo, produkcja wyrobów chemicznych) oraz energetyki.

Górnictwo węgla kamiennego odprowadza dużą ilość wód zasolonych. Poza wpływem na jakość wód działalność przemysłowa skutkuje również przeobrażeniem naturalnego systemu przepływu wód. Dotyczy to zarówno wód podziemnych (obniżenie bazy drenażu, zmiany natężenia i kierunków przepływów), jak i powierzchniowych (zmiana charakteru z drenującego na zasilający, zrzuty wód kopalnianych). Zjawiskiem problematycznym, jednakże nie występującym nagminnie są występujące w pobliżu zakładów przemysłowych zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi.

Ponadto ze względu na powierzchniową i podziemną eksploatację górnictwem na terenie województwa śląskiego istnieje zagrożenie wystąpienia ruchów masowych – osuwisk – powstałych na skutek eksploatacji kopalni. Do najczęstszych tzw. szkód górniczych zalicza się: zapadanie się gruntu, deformacje powierzchni terenu, leje depresyjne oraz niecki osiadania.

Odpady przemysłowe powstające w sektorze gospodarczym stanowią dominujący strumień odpadów wytwarzanych w województwie śląskim. Odpady przemysłowe wytwarzane są w skali masowej w dużych zakładach (kopalnie, huty, elektrownie, koksownie, zakłady branży metalowej), lecz znacząca w ogólnym bilansie ilość odpadów przemysłowych powstaje również w sektorze średnich i małych przedsiębiorstw. W największych ilościach wytwarzane były odpady w branży górniczej. W dalszej kolejności odpady z procesów termicznych oraz odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych. W grupie odpadów przemysłowych szczególne miejsce zajmują odpady niebezpieczne.

W zakresie hałasu instalacyjnego dominującymi źródłami hałasu na terenie województwa śląskiego są przedsiębiorstwa związane z przemysłem górniczym, energetycznym, metalurgicznym i budowlanym. Większość obiektów posiada instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego. Te branże przemysłu charakteryzują się dużą koncentracją urządzeń i instalacji stanowiących źródła hałasu, w tym tzw. punktowe źródła, np.: wentylatory, urządzenia ochrony powietrza, tj. cyklony, odpylnie, liniowe źródła – taśmociągi, instalacje przesyłowe oraz źródła powierzchniowe, jakimi są np.: place manewrowe. Obserwuje się w ostatnich latach poprawę klimatu akustycznego w pobliżu zakładów przemysłowych będącą skutkiem podejmowania działań mających na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska, m.in. wytłumianie ścian, zastosowanie obudowy dźwiękochłonnej, tłumików itp.

Teren województwa śląskiego został w okresie ostatnich kilkunastu lat objęty przekształceniami strukturalnymi, wynikającymi głównie z uwarunkowań ekonomicznych. Doprowadziły one do likwidacji wielu podmiotów gospodarczych, a w konsekwencji do powstania znacznej ilości terenów poprzemysłowych, najczęściej zdegradowanych. Odpady przemysłowe pozostawione w spadku przez szereg pokoleń w postaci: składowisk, zwałowisk, hałd i stawów osadowych spowodowały znaczną degradację terenów (zajmowanie ogromnych powierzchni, niszczenie walorów krajobrazowych, zagrożenie dla wód podziemnych, powierzchniowych i gleb). W ostatnich latach obserwuje się jednak powolne, pozytywne zmiany w tym zakresie, spowodowane wymuszaniem radykalnych zmian w gospodarce odpadami, popartych obowiązującymi przepisami. Prowadzone są procesy likwidacji istniejących składowisk, w tym wykorzystanie odpadów z nich wydobywanych i rekultywacja terenów zdegradowanych. Są to procesy długotrwałe i ze względu na ogromną skalę problemów, wymagają również zaangażowania znacznych środków finansowych. Wiele nieczynnych, nawet uprzednio zrehabilitowanych składowisk wyłączonych z eksploatacji, podlega systematycznej likwidacji poprzez pozyskiwanie (wydobywanie) nagromadzonych odpadów z przeznaczeniem ich do wykorzystania w celach przemysłowych i nieprzemysłowych, np. dla potrzeb budownictwa lub do produkcji kruszyw drogowych, co jest uzasadnione rozwojem infrastruktury komunikacyjnej.

Prace te umożliwiają przywrócenie wartości przyrodniczych i użytkowych zniszczonym gruntom, a w efekcie przyczyniają się do doprowadzenia terenów po tych obiektach do stanu umożliwiającego ich zagospodarowanie.

Przemysł i energetyka mogą negatywnie wpływać na walory przyrodnicze województwa wskutek niszczenia siedlisk przyrodniczych, przerwania korytarzy ekologicznych, zaburzenia stosunków wodnych, pogorszenia jakości wód powierzchniowych oraz zanieczyszczenia powietrza. Istotne znaczenie ma szkodliwe oddziaływanie przemysłu na lasy województwa śląskiego. Konsekwencją zlokalizowania uciążliwych gałęzi przemysłu takich jak: energetyka, hutnictwo i w mniejszym stopniu

przemysł maszynowy, w zasięgu działania wielu nadleśnictw, jest występowanie różnego typu szkód na obszarach leśnych. Najpowszechniejszym rodzajem szkód obserwowanym niemal we wszystkich drzewostanach, jest częściowa defoliacja i przebarwienie aparatu asymilacyjnego, będące efektem zaburzeń w procesach życiowych drzew, spowodowanych docierającymi do lasu emisjami przemysłowymi. Poważnym problemem są skutki prowadzenia działalności górniczej pod obszarami leśnymi. Powoduje ona odkształcanie powierzchni gruntu, wskutek czego następuje nadmierne uwilgotnienie – do wystąpienia otwartego lustra wody włącznie - lub obniżenie się poziomu wód gruntowych dużo poniżej zasięgu systemów korzeniowych drzew. Innym rodzajem szkód powodowanych przez przemysł wydobywczy jest osuszanie rozległych obszarów leśnych w wyniku oddziaływania lejów depresyjnych wokół dużych, przemysłowych piaskowni.

Wpływ gospodarki komunalnej na środowisko

W województwie śląskim zamieszkuje ok. 12,3% ludności Polski. Pod względem liczby ludności region zajmuje drugie miejsce w kraju. Śląskie jest województwem z najwyższą w kraju gęstością zaludnienia (ok. 373 osoby/km²), co skutkuje znacznym wpływem tego sektora gospodarki na środowisko. W przypadku oddziaływania na powietrze źródła powierzchniowe z sektora bytowego (mieszkalnictwo i usługi) są źródłem emisji tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu. Bardzo istotny wpływ na zanieczyszczenie powietrza w województwie mają funkcjonujące lokalne kotłownie pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania oraz piece węglowe używane w gospodarstwach domowych. W związku z powyższym w wielu gminach opracowane zostały *Programy Ograniczenia Niskiej Emisji*.

Źródłem wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz odpady powstające w obiektach infrastruktury, tj. usługach, rzemiośle, handlu, szkolnictwie, obiektach turystycznych, biurach, instytucjach.

Wpływ transportu i łączności na środowisko

Województwo śląskie położone jest na przecięciu transeuropejskich korytarzy transportowych, charakteryzuje się największą w kraju gęstością dróg i linii kolejowych. Na terenie województwa śląskiego zlokalizowanych jest 6 lotnisk. Środki transportu drogowego i kolejowego są jednym ze źródeł zanieczyszczenia powietrza tlenkami azotu, tlenkiem węgla oraz pyłem zawieszonym PM10. Z przeprowadzonej na potrzeby Programu Ochrony Powietrza dla stref województwa śląskiego inwentaryzacji źródeł emisji pyłu i benzoalofirenu wynika, że udział emisji pyłu ze źródeł liniowych, czyli transportu samochodowego w obszarach przekroczeń wyniósł 9%, natomiast benzoalofirenu 0,1%. Ze źródeł liniowych pochodzi także część ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód. Zaliczyć tu można zanieczyszczenia komunikacyjne, wytwarzane przez środki transportu drogowego i kolejowego, w tym węglowodory aromatyczne. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany przez te źródła zależy od stopnia zurbanizowania i intensywności ruchu komunikacyjnego.

Ponadto komunikacja (ruch samochodowy, kolejowy oraz lotniczy) są jednym z głównych źródeł hałasu. Bardzo rozwinięta sieć komunikacyjna na terenie województwa zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia awarii podczas transportu. Tego typu zdarzenia mogą wystąpić szczególnie w transporcie drogowym oraz kolejowym, np. przy transporcie substancji niebezpiecznych. W ramach infrastruktury transportowo-łącznościowej na terenie województwa istnieje dużo źródeł pola elektromagnetycznego (PEM) m.in. stacje bazowe i telefony komórkowe,

stacje radiowe i telewizyjne, systemy radarowe. Szczególnie rozwój telekomunikacji bezprzewodowej, nabierający w ostatnich latach znacznego tempa, spowodował znaczny wzrost liczby sztucznych źródeł emisji PEM do środowiska. Szacuje się, iż na terenie województwa śląskiego pracuje około 2 tys. stacji bazowych telefonii komórkowych. Oprócz radiokomunikacji istotnym z punktu widzenia środowiska sztucznym źródłem promieniowania PEM są przesyłowe linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia. Województwo śląskie charakteryzuje się największą w kraju gęstością sieci elektroenergetycznych linii przesyłowych o napięciach od 110 kV do 400 kV. Transport wpływa także bezpośrednio na zasoby przyrody: uszczuplenie siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków, śmiertelność zwierząt na drodze, niekiedy odcięcie od lęgowisk (płazy). Gęsta sieć szlaków kolejowych i dróg przebiegających przez tereny leśne, powoduje szczególne zagrożenia pożarowe.

Wpływ rolnictwa na środowisko

Wpływ rolnictwa na jakość powietrza związany jest z chowem i hodowlą zwierząt. Problem stanowi uciążliwość zapachowa oraz wydzielanie metanu, który jest gazem cieplarnianym. Jednak w największym stopniu gospodarka rolna wpływa na wody. Oddziaływanie rolnictwa poprzez spływy powierzchniowe wiąże się między innymi z zastosowaniem nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin, odpływem nieczystości płynnych z hodowli oraz z niewłaściwym przechowywaniem nieczystości stałych. Wysokie stężenia związków azotowych w wodzie mogą spowodować jej niezdatność do picia, a przez to wpłynąć na niejednokrotnie kosztowny i skomplikowany proces jej uzdatniania. Wysoka koncentracja ww. związków ma również bardzo niekorzystny wpływ na samo środowisko wodne. Duże zużycie związków biogenych (nawozów) wpływa na eutrofizację wód powierzchniowych, czego konsekwencją są m.in. zakwity glonów, w tym sinic w rzekach i jeziorach. Jest to szczególnie istotne na obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych, gdyż może mieć wpływ nie tylko na jakość wód, ale również na cały sektor turystyczny.

Produkcja rolnicza wpływa nie tylko na jakość wody, ale też na jej ilość, gdyż wymaga wysokich poborów wody do nawadniania pól. W ten sposób zmienia się ogólny bilans wodny, zabierana jest woda potrzebna ekosystemom hydrogenicznym i gatunkom wodnym. Również prowadzone na terenach rolniczych melioracje, szczególnie osuszające, prowadzą do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez wpływ na poziom wód gruntowych.

Wpływ budownictwa i urbanizacji na środowisko

Budownictwo i urbanizacja oddziałują na środowisko głównie poprzez przekształcanie powierzchni ziemi, wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, wylesianie, zwiększanie poziomu hałasu komunikacyjnego, zmianę stosunków wodnych i produkcję odpadów budowlanych. Presja inwestycyjna i budowlana jest jednym z głównych zagrożeń dla obszarów cennych przyrodniczo zarówno wskutek bezpośredniego zniszczenia lub zmniejszenia siedlisk przyrodniczych, jak i ich fragmentacji. Tereny zabudowane tworzą także barierę na szlakach wędrówek zwierząt przerywając tym samym korytarze ekologiczne pełniące kluczową funkcję w spójnym systemie obszarów chronionych. Kolejnym problemem jest pogorszenie się jakości istniejących siedlisk przyrodniczych z powodu synantropizacji oraz zmiany stosunków wodnych.

Wpływ leśnictwa na środowisko

W ramach promowanego teraz w Polsce i na świecie bardziej proekologicznego podejścia do gospodarki leśnej zwraca się obecnie coraz większą uwagę na kwestie ochrony przyrody w leśnictwie. W województwie śląskim od wielu lat realizowana jest stopniowa przebudowa drzewostanów nie tylko uszkodzonych w wyniku zanieczyszczenia środowiska, ale również tych, których składy gatunkowe nie były i nie są w pełni zgodne z warunkami siedliskowymi. Działania te mają na celu odtwarzanie stabilnych ekosystemów leśnych z uwzględnieniem zasad ochrony różnorodności biologicznej i pozaprodukcyjnych funkcji lasów np. ochrony przeciwpowodziowej. Jednym z zadań z zakresu gospodarki leśnej jest również rewitalizacja terenów przemysłowych w kierunku leśnym, przy czym należy uwzględnić fakt, iż niektóre z tych obszarów uległy już naturalnej sukcesji ekologicznej, a powstałe wskutek tego procesy zbiorowiska roślinne nie powinny być już przez człowieka przekształcane. Zagrożeniem dla przyrody mogą być także niektóre zmiany w sposobie użytkowania gruntów np. zalesianie cennych ekosystemów nieleśnych, w wyniku którego znikają siedliska wielu gatunków oraz zmienia się ogólna struktura krajobrazu, w sposób niekorzystny dla gatunków terenów otwartych.

4. ELEMENTY PODSUMOWANIA DOTYCHCZASOWEJ REALIZACJI STRATEGII WFOŚIGW W KATOWICACH NA LATA 2013-2016

Strategia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2013-2016 zatwierdzona została uchwałą Rady Nadzorczej nr 242/2012 z dnia 26 września 2012 roku. 23 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza uchwałą nr 425/2015 zatwierdziła aktualizację Strategii.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach realizując swoją misję publicznej instytucji finansowej poprzez realizację polityki ekologicznej województwa śląskiego:

- wspierał działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- wspomagał i monitorował przedsięwzięcia, które uzyskiwały dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej zapewniając niezbędny wkład krajowy, realizując tym samym najpilniejsze potrzeby inwestycyjne naszego regionu,
- stale doskonalił swoją strukturę organizacyjną celem podnoszenia jakości usług świadczonych partnerom realizowanych przedsięwzięć.

4.1. SYTUACJA FINANSOWA WFOŚIGW W KATOWICACH W LATACH 2013-2015 Z PRZEWIDYWANYM WYKONANIEM W ROKU 2016

Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz koszty działalności.

Dotychczasowe tendencje w zakresie stanu funduszu własnego charakteryzują się stopniowym wzrostem, co świadczy o profesjonalnym zarządzaniu majątkiem.

W okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku stan funduszu własnego zwiększył się o 83 980 tys. zł tj. o 7% i na koniec tego okresu wynosił 1 284 123 tys. zł.

Zwiększenie funduszu własnego następowało w wyniku corocznego wypracowania zysku, który został przeznaczony na zwiększenie funduszu statutowego. Wzrost funduszu pozwolił na systematyczne wzrastanie stanu należności Funduszu z tytułu udzielonych pożyczek, który na koniec 2015 roku zamknął się kwotą 1 145 035 tys. zł.

4.1.1. Struktura wpływów i wydatków Funduszu

W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowiły zwroty rat pożyczek i kredytów, wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Szczegółowa struktura wpływów przedstawiona została w Tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wpływów Funduszu w latach 2013-2016

[w tys. zł]

Lp.	Wpływy	2013	2014	2015	Plan 2016
1.	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	60 872	117 596	117 761	108 060
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	1 592	0	8 097	0
3.	Zwroty rat pożyczek	209 618	206 558	211 857	220 000
4.	Wpływy finansowe	39 946	41 913	40 145	35 673
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POIiŚ)	2 357	1 833	1 487	2 395
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń, pozostałe przychody operacyjne)	283	724	1 365	300
7.	Pożyczka	68 032	0	0	12 000
Razem		382 700	368 624	380 712	378 428

Największą część wpływów Funduszu w analizowanym okresie stanowiły zwroty rat pożyczek i kredytów. Sytuacja ta wynikała między innymi z systematycznie wzrastającej kwoty udzielanej przez Fundusz zwrotnej pomocy finansowej. W strukturze wpływów spłaty rat pożyczek i kredytów stanowią średnio 56%.

Kwota wpływów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska w okresie 2013-2015 po spadku w roku 2013, w latach 2014-2015 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Rok 2013 był szczególny dla sytuacji finansowej Funduszu. Ustawa z dnia 16 listopada 2012 roku o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, między innymi wprowadziła zmiany do ustawy Prawo ochrony środowiska. Zmianie uległy terminy wnoszenia przez zobowiązanych opłat za korzystanie ze środowiska, które stanowią podstawowe źródło przychodów Funduszu. W konsekwencji w 2013 roku Fundusz uzyskał przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska o ponad połowę niższe niż w roku poprzednim. W odpowiedzi na zmianę terminów wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska w celu zachowania ciągłości realizacji planu działalności Fundusz zaciągnął w Narodowym Funduszu

pożyczkę w ramach programu „Wsparcie realizacji polityki ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska część 6) Region – wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW”.

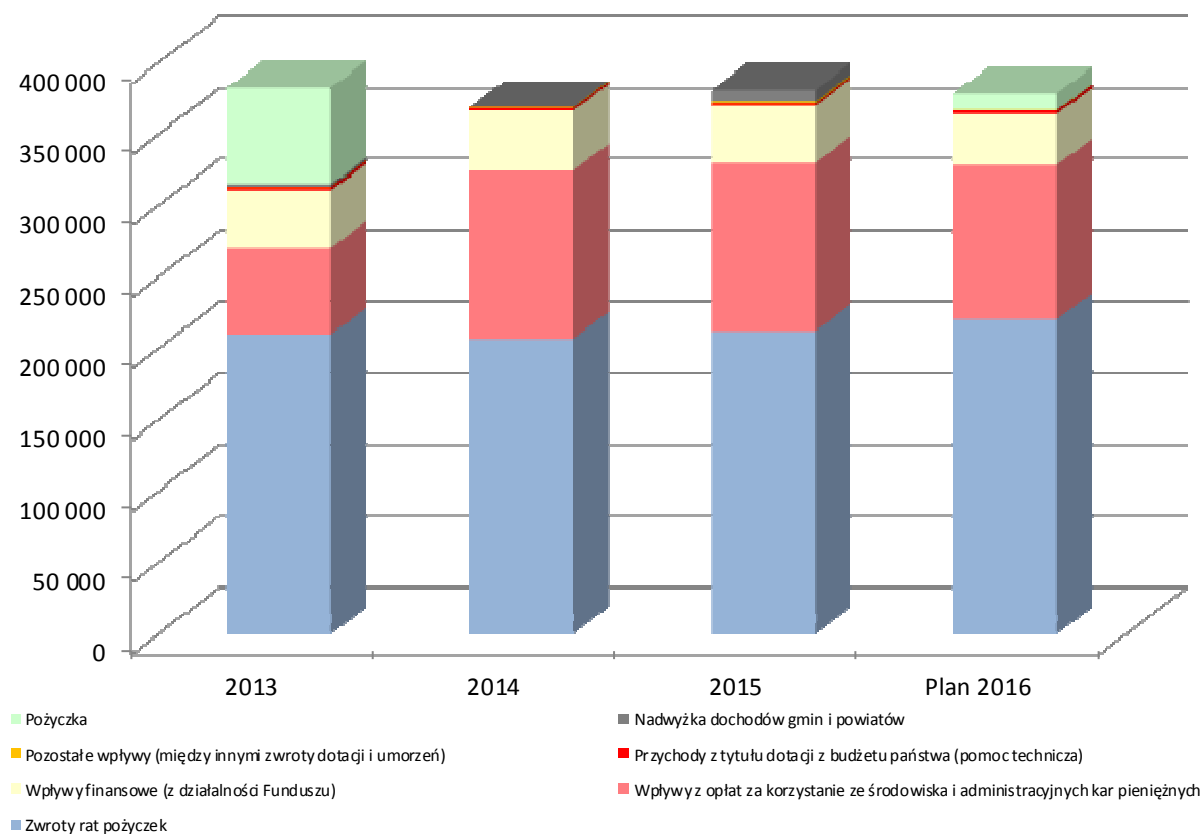
Wpływy finansowe z odsetek od udzielonych pożyczek i od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych w latach 2013-2015 zmniejszyły się. Mimo tego przychody z tego tytułu pokrywały (z poważną nadwyżką) koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu. Wpływy uzyskiwane z oprocentowania pożyczek zdeterminowane były z jednej strony zmiennością stopy redyskonta weksli ogłaszanej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, z którą związane jest oprocentowanie pożyczek udzielanych przez Fundusz (wahała się ona w tym czasie od 4,50% do 1,75%), a z drugiej strony wzrastającą, w kolejnych latach, wysokością środków zaangażowanych w pożyczki.

Wpływy z tytułu przekazywanych nadwyżek dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych w latach 2013-2015 wyniosły 9 689 tys. zł.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w ramach pomocy technicznej POIiŚ dla WFOŚiGW w Katowicach jako Instytucji Wdrażającej wyniosły w latach 2013 – 2015 5 677 tys. zł. Dotacja stanowiła (częściową do 85%) refundację poniesionych przez Fundusz kosztów kwalifikowanych, zgodnie z trybem i terminami składania wniosków o płatność w ramach Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej POIiŚ.

Rys. 1. Wpływy Funduszu w latach 2013-2016

[w tys. zł]

W analizowanym okresie główną pozycję w strukturze wydatków stanowiła pomoc finansowa na przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska. Udzielane przez Fundusz pożyczki i kredyty zwiększały stan należności i tym samym w znacznym stopniu determinowały możliwości finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska w kolejnych latach.

Koszty działalności organów i biur Funduszu stanowiły 3,9% łącznej pomocy udzielonej przez Funduszu w latach 2013-2015. Wskaźnik ten nie oddaje właściwie relacji kosztów działalności do rozmiaru prowadzonej działalności ponieważ nie uwzględnia istotnego obszaru jakim jest obsługa POIiŚ. Skorygowany, o koszty obsługi POIiŚ wskaźnik ukształtował się na poziomie 3,4%.

W tabeli nr 2 przedstawione zostały rzeczywiste koszty działalności biura i organów wydatkowane w Funduszu na obsługę udzielanej beneficjentom pomocy oraz zaprezentowana została efektywność systemu finansowania z udziałem finansowania zwrotnego, czyli tzw. dźwignia finansowa, w rezultacie której pomoc udzielana beneficjentom jest znacząco wyższa od wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych.

Tabela nr 2. Wpływy, łączna udzielona pomoc finansowa, koszty działalności Funduszu [w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Plan 2016
1	Wpływy ogółem (źródło: przepływy pieniężne), w tym	382 700	368 624	380 712	378 428
1.1.	Zwroty rat pożyczek	209 618	206 558	211 857	220 000
1.2.	Wpływy z tytułu opłat i kar	60 872	117 596	117 761	108 060
2	łączna kwota udzielonej przez Fundusz pomocy	337 093	423 749	392 380	547 598
3	Koszty działalności organów i biur, w tym:	14 496	14 960	15 920	20 152
3.3.	Koszty obsługi POIiŚ	2 692	1 881	2 023	2 569
4	Udział procentowy kosztów działalności (bez kosztów obsługi POIiŚ) do udzielonej pomocy ogółem	2,8%	2,3%	2,0%	3,0%
5	Udział procentowy udzielonej pomocy do wpływów z opłat i kar	553,8%	360,3%	333,2%	506,8%

Szczegółowa struktura wydatków w poszczególnych latach przedstawiona została w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Struktura wydatków Funduszu w latach 2013-2016

[w tys. zł]

Lp.	Wydatki	2013	2014	2015	Plan 2016
1.	Wydatki bezzwrotne (dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, przekazanie środków pjb, nagrody, zwrot gminom utraconych dochodów)	44 990	51 653	54 404	86 798
2.	Wydatki zwrotne (pożyczki i kredyty preferencyjne)	245 791	318 578	294 249	414 000
3.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji), wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	14 956	15 278	16 308	21 338
4	Splata pożyczki z NFOŚiGW	0	0	9 720	12 960
Razem		305 737	385 509	374 681	535 096

4.1.2. Struktura pomocy finansowej Funduszu

Pomoc finansowa Funduszu udzielana była w formie:

- pożyczek,
- dotacji,
- środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym,
- umorzeń,
- dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych,
- linii kredytowych,
- innego wykorzystania o charakterze bezzwrotnym.

W latach 2013-2015 wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła **1 153 222 tys. zł**, a pomoc planowana do udzielenia w 2016 roku wynosi **547 598 tys. zł**. Największy udział w ogólnej kwocie udzielonego dofinansowania stanowiły pożyczki oraz bankowe linie kredytowe i wynosiły 858 618 tys. zł, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych wynosiły 108 690 tys. zł, częściowe umorzenia pożyczek – 143 557 tys. zł, przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym – 41 360 tys. zł. Pozostała pomoc o charakterze bezzwrotnym to nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska oraz zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne w łącznej wysokości 997 tys. zł.

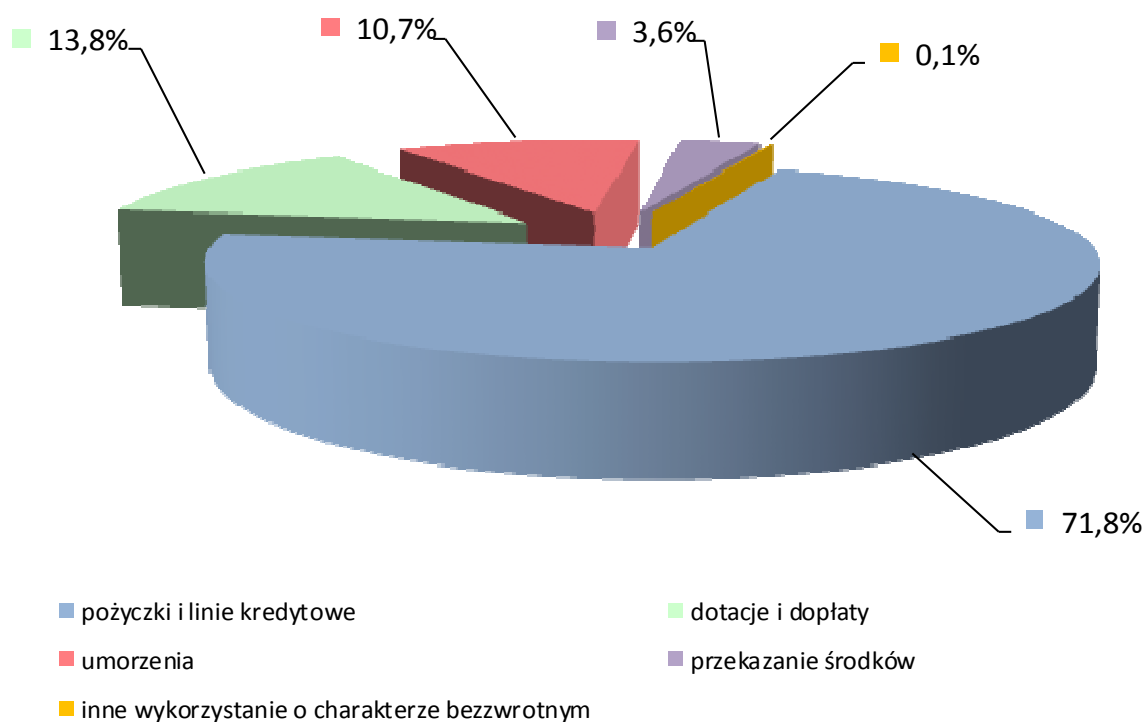
Dodatkowo w latach 2013-2015 w celu realizacji lokalnych i regionalnych potrzeb Fundusz otrzymał wsparcie z Narodowego Funduszu poprzez udostępnianie środków dotacyjnych. Łączna kwota udostępnionych w tym okresie środków wyniosła ponad 13 000 tys. zł.

Narodowy Fundusz udostępnił środki w ramach następujących programów priorytetowych:

- SYSTEM – „Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW”. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest.
- Poprawa jakości powietrza. Część 2) **KAWKA** - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.

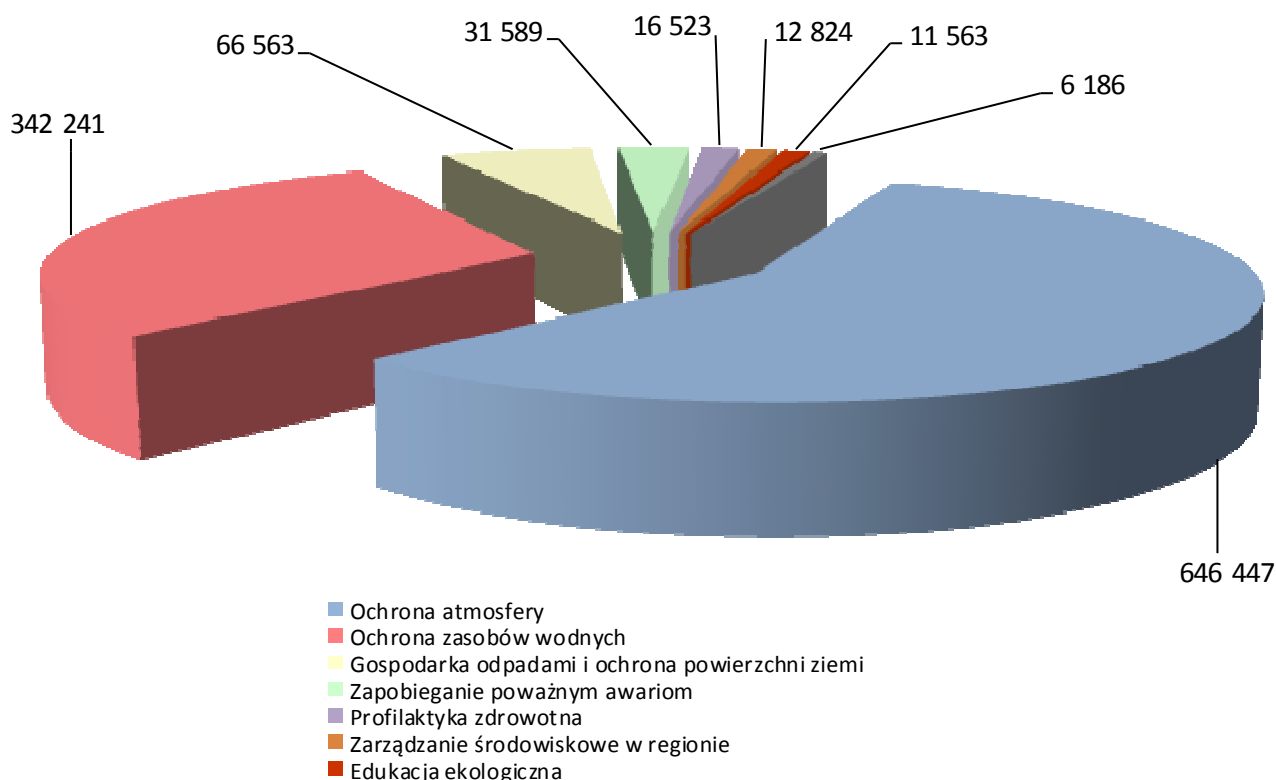
Rys. 2. Struktura pomocy finansowej Funduszu na dofinansowanie zadań w latach 2013-2016

O kierunkach dofinansowania poszczególnych dziedzin w latach 2013-2015 zdecydowały potrzeby naszego regionu. Największa w kwotach bezwzględnych, pomoc finansowa Funduszu była kierowana na realizację zadań związanych z ochroną atmosfery, ochroną zasobów wodnych, a w dalszej kolejności gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi, a także z zapobieganiem poważnym awariom. Znaczna część pomocy aktywizowała również profilaktykę zdrowotną, ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, edukację ekologiczną i monitoring stanu środowiska.

Rys. 3. Pomoc udzielona przez Fundusz w latach 2013-2015 w podziale na poszczególne priorytety

[w tys. zł]

Najwyższą pomoc w wysokości 646 447 tys. zł udzielono na zadania z zakresu ochrony atmosfery (57,0% udzielonej przez Fundusz pomocy). Dofinansowano przedsięwzięcia polegające na poprawie efektywności wytwarzania, przesyłu i użytkowania energii, kompleksowej termomodernizacji obiektów oraz zadania z zakresu odnawialnych źródeł energii. W szerokim zakresie udzielano także dofinansowania gminom województwa śląskiego wdrażającym na swoim terenie obszarowe programy ograniczenia emisji i zwiększenia efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii.

Na inwestycje z zakresu ochrony zasobów wodnych wydatковано 342 241 tys. zł (30,1% pomocy udzielonej przez Fundusz). Pomoc przeznaczona została między innymi na wspieranie przedsięwzięć ukierunkowanych głównie na przywrócenie jakości wód powierzchniowych oraz ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania. Polityka finansowa Funduszu ukierunkowana była na wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w pierwszej kolejności tych, w których zaangażowane były bezzwrotne środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, programu wodno-środowiskowego kraju, planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy, planów zarządzania ryzykiem powodziowym, Master Planu, a także z Programu małej retencji dla województwa śląskiego.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wypłacono 66 563 tys. zł, (5,9% kwoty udzielonej pomocy). Środki Funduszu przeznaczone zostały głównie na zadania związane z wykorzystaniem odpadów przemysłowych i komunalnych oraz zadań polegających na unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych, w tym likwidację mogiłników oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest.

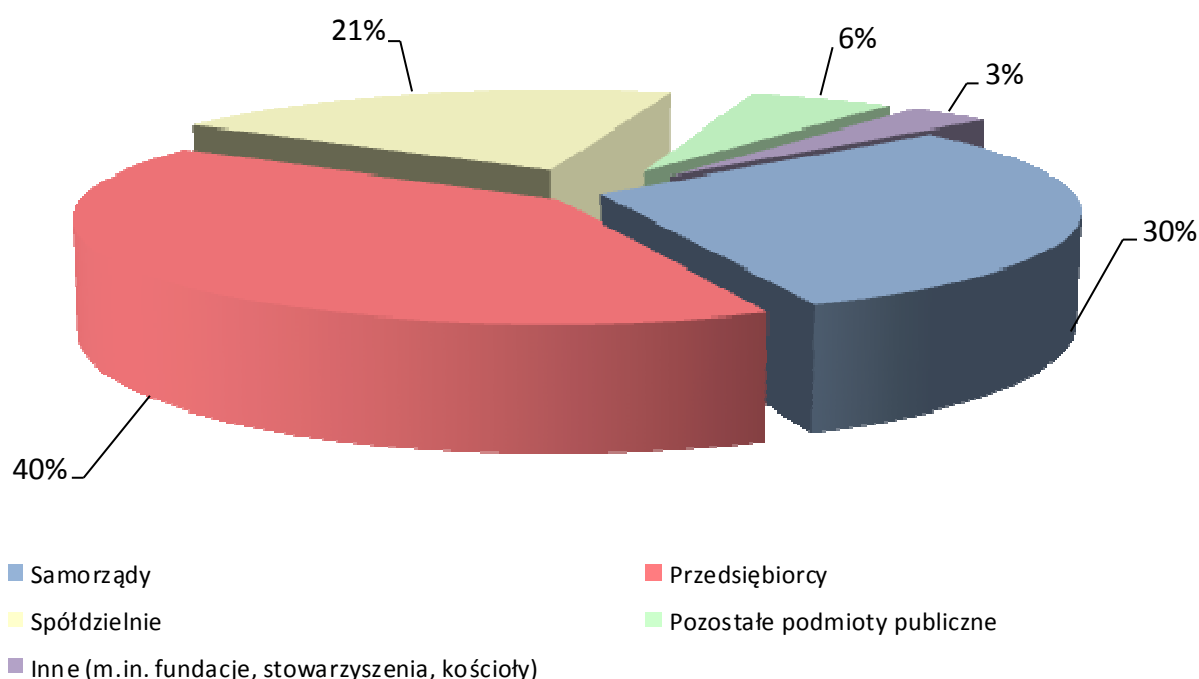

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano w latach 2013-2015 31 589 tys. zł (2,8% kwoty udzielonej pomocy).

Pozostałe kierunki wydatkowania środków stanowią: profilaktyka zdrowotna dzieci, ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, edukacja ekologiczna, opracowania i ekspertyzy, badania stanu środowiska prowadzone w ramach monitoringu środowiska oraz wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Udział dofinansowania w ramach tych dziedzin wyniósł 4,2% kwoty pomocy udzielonej przez Fundusz w latach 2013-2015.

Z pomocy Funduszu korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy – niezależnie od formy własności, a także osoby fizyczne (bankowe linie kredytowe). W latach 2013-2015 wydatki Funduszu w ponad 35% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.

Rys. 4. Beneficjenci pomocy udzielonej przez Fundusz w latach 2013-2015

4.1.3. Instrumenty finansowe stosowane przez Fundusz

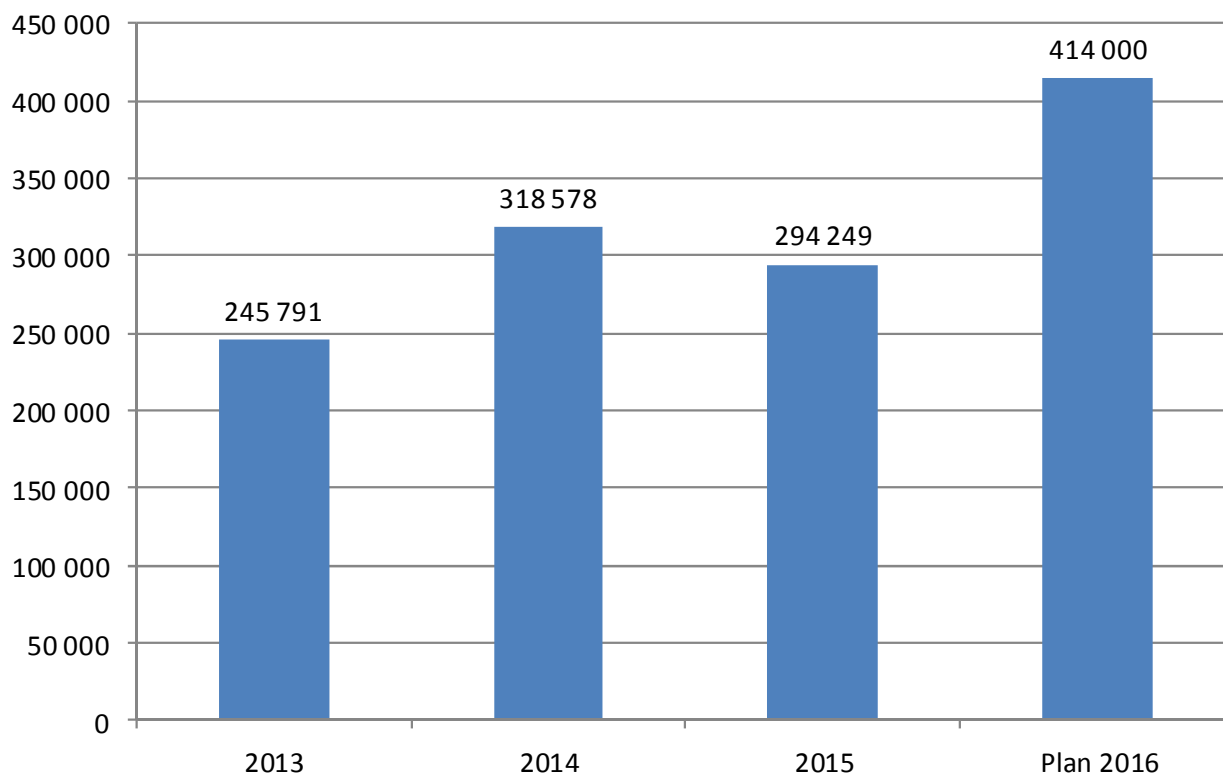
Pożyczki i bankowe linie kredytowe

Podstawową formą pomocy finansowej realizowanej przez Fundusz były pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, częściowo umarżalne. Udzielane były także pożyczki pomostowe w całości zwrotne będące uzupełnieniem współfinansowania inwestycji ekologicznych realizowanych ze środków unijnych. Pożyczki w ostatnich latach stanowiły średnio 74% wartości udzielanej pomocy finansowej.

Rys. 5. Pożyczki udzielone przez Fundusz w latach 2013-2016

[w tys. zł]

Pomoc finansowa Funduszu w postaci finansowania zwrotnego realizowana była także poprzez bankowe linie kredytowe.

W latach 2013-2015 realizowana była linia kredytowa „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery”.

Kredytowaniem objęte zostały następujące zadania:

- budowa, modernizacja lub wymiana na bardziej efektywne ekologicznie i energetycznie systemy grzewcze oraz układy technologiczne, przeznaczone do ogrzewania pomieszczeń, podgrzewania wody oraz wytwarzania ciepła technologicznego dla istniejących obiektów,
- budowa systemów z udziałem niekonwencjonalnych źródeł energii,
- zastosowanie rozwiązań technicznych zmniejszających straty ciepła w obiektach, dla których pozwolenie na użytkowanie wydano przed 01.01.1993 r. wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem poprzez składowanie odpadów zawierających azbest.

W latach 2013-2015 kontynuowana była także linia kredytowa „Dom energooszczędny”, z przeznaczeniem na budowę obiektów energooszczędnych w zakresie obejmującym między innymi zakup i montaż urządzeń niekonwencjonalnych źródeł ciepła (pompy ciepła, kolektory słoneczne).

Z bankowych linii kredytowych korzystały w głównej mierze osoby fizyczne realizujące przedsięwzięcia proekologiczne. Łącznie w okresie lat 2013-2015 wypłacono środki finansowe w wysokości 4 638 tys. zł.

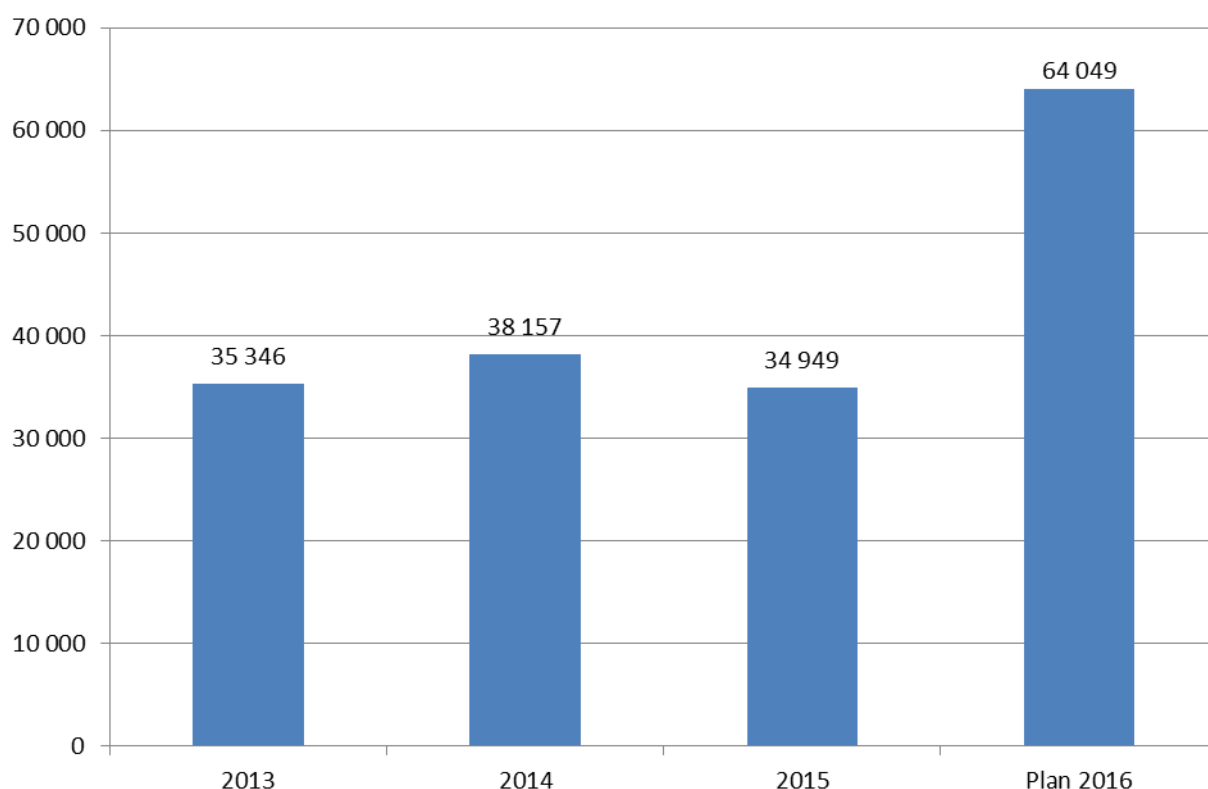
Dotacje

W strukturze pomocy finansowej udzielanej przez Fundusz w ostatnich latach dotacje stanowiły średnio około 10% ogółu wydatków.

Dotacje są narzędziem wykorzystywanym głównie do współfinansowania zadań z zakresu gospodarki wodnej (mała retencja wodna, ochrona przeciwpowodziowa), ochrony atmosfery i ochrony wód realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych, edukacji ekologicznej, ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, profilaktyki zdrowotnej dzieci, zarządzania środowiskowego oraz zapobiegania i likwidacji skutków zagrożeń środowiska.

Rys. 6. Dotacje udzielone przez Fundusz w latach 2013-2016

[w tys. zł]

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zakłada coroczną weryfikację zasad udzielania pomocy dotacyjnej, w tym: podmiotów uprawnionych do takiej pomocy, rodzajów przedsięwzięć, które mogą być wspierane oraz dopuszczalnych poziomów dofinansowania w stosunku do nakładów ogółem. Struktura pomocy w zależności od rodzajów przedsięwzięć i kierunków ochrony środowiska jest w miarę możliwości dostosowywana do zgłaszanego zapotrzebowania.

Przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym

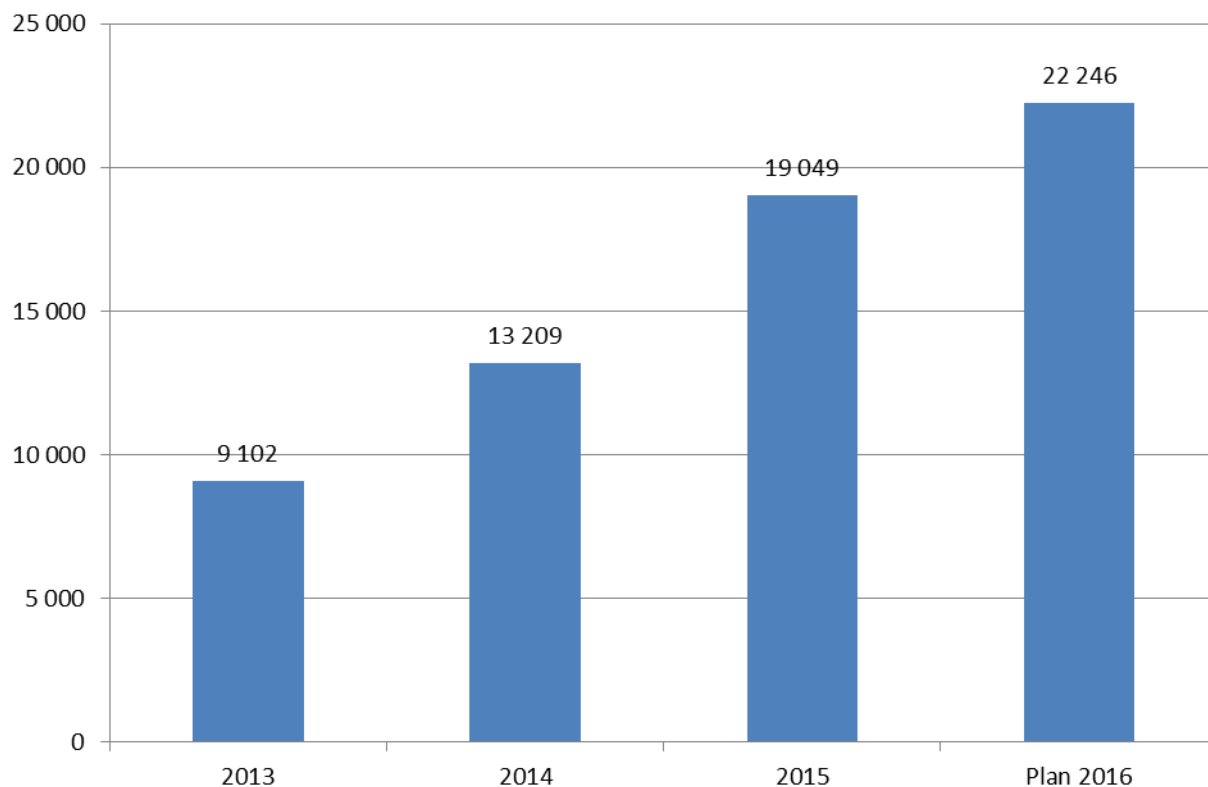
Instrument finansowy w postaci przekazania środków skierowany był do państwowych jednostek budżetowych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Środki finansowe przekazywane były za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa. Z tej formy dofinansowania korzystały w głównej mierze: Państwowa Straż Pożarna, Wojewódzki Inspektorat

Ochrony Środowiska, inne jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej oraz Komenda Wojewódzka Policji.

Rys. 7. Środki przekazane przez Fundusz państwowym jednostkom budżetowym w latach 2013-2016

[w tys. zł]

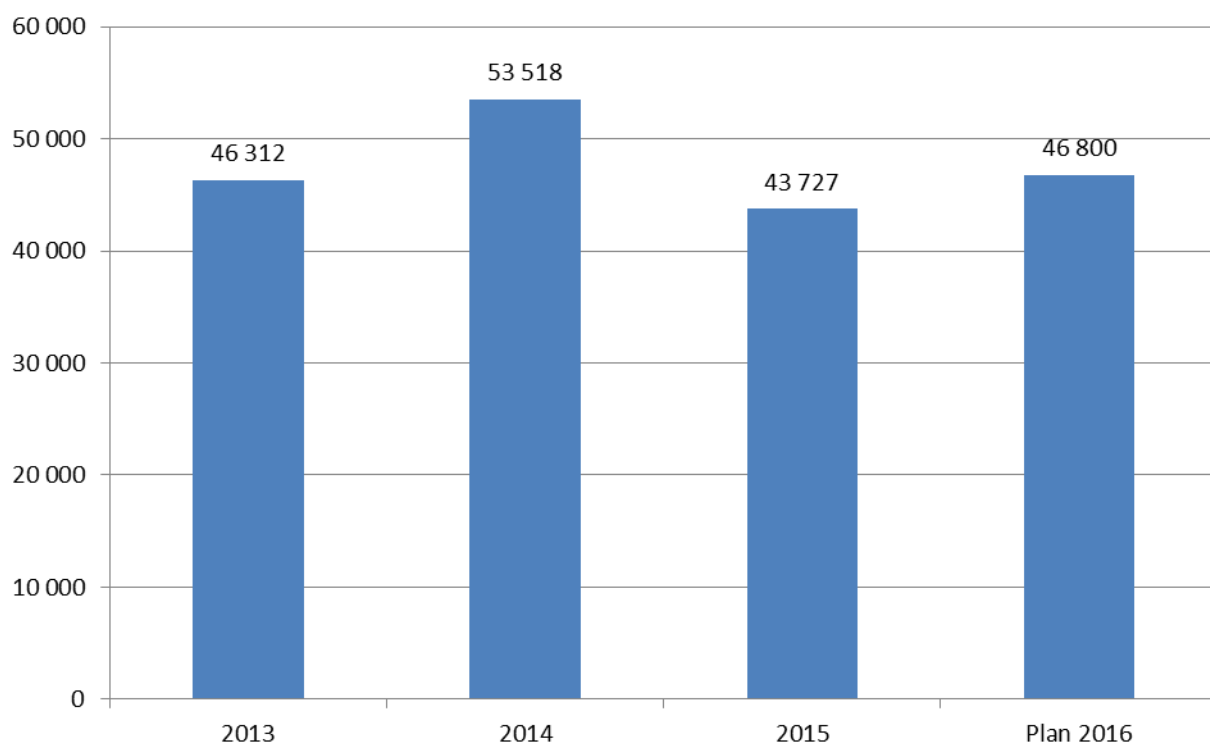
Częściowe umorzenia pożyczek

Istotną formą finansowania ochrony środowiska przez Fundusz są częściowe umorzenia pożyczek. Warunki zastosowane przy umorzeniu pożyczek tworzyły system bodźcowy ukierunkowany na terminowość realizacji zaplanowanych inwestycji i osiągnięcie planowanego efektu ekologicznego oraz terminowość spłat kapitału i odsetek. System warunkowych umorzeń stymulował realizację kolejnych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego.

Rys. 8. Umożnienia pożyczek udzielone przez Fundusz w latach 2013-2016

[w tys. zł]

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych zajmowały w działalności Funduszu marginalne miejsce i miały charakter uzupełniający. W okresie lat 2013-2015 wysokość pomocy Funduszu udzielonej w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych wyniosła ogółem 238 tys. zł.

5. SYNTEZA WSPÓLNEJ STRATEGII DZIAŁANIA NARODOWEGO I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA LATA 2017-2020

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – zwane dalej Funduszami – stanowią siedemnaście wzajemnie niezależnych podmiotów, które wspólnie obsługują jeden spójny obszar zadań publicznych: finansowe wspieranie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce. Aby ich działania były skoordynowane, spójne i skuteczne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wyposaża Fundusze w narzędzie, jakim jest ich Wspólna Strategia, sporządzana raz na 4 lata. Stanowi ona jednolitą podstawę dla strategii poszczególnych Funduszy.

Celem generalnym systemu Funduszy jest poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku przy pełnym oraz zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju wykorzystaniu środków pochodzących z Unii Europejskiej na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Misja Funduszy brzmi:

Skutecznie wspieramy działania na rzecz środowiska ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wspólna Strategia wskazuje najistotniejsze z punktu widzenia Funduszy cele merytorycznej działalności (cele środowiskowe – dziedzinowe i horyzontalne) oraz obszary niezbędnej współpracy (priorytety współpracy) w latach 2017-2020.

Analizując doświadczenia w zakresie wdrażania i wydatkowania środków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, szczególną rolę odgrywać będzie współpraca we wspieraniu działań przyczyniających się do **pełnego wykorzystania dostępnych dla Polski środków europejskich na ochronę środowiska i gospodarkę wodną**. Fundusze realizować będą działania zmierzające do identyfikacji przedsięwzięć do dofinansowania ze środków europejskich, podejmą się wspierania potencjalnych beneficjentów w aplikowaniu o środki, a także wspólnego i indywidualnego współfinansowania wybranych przedsięwzięć. Bardzo ważne dla Funduszy w dążeniu do wspólnego celu będzie realizacja ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE oraz udział Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej we wdrażaniu POIiŚ 2014-2020.

Jako wyzwanie w latach 2017-2020 potraktowano zarówno **zwiększenie wykorzystania dostępnych środków własnych Funduszy, jak i efektywności ich wykorzystania**. Fundusze dążyć będą do optymalizacji zasad współpracy finansowej i merytorycznej. NFOŚiGW będzie podejmować działania przyczyniające się do wykorzystania potencjału Banku Ochrony Środowiska jako pośrednika w dystrybucji środków do małych i średnich przedsiębiorstw oraz do odbiorców detalicznych, przy zachowaniu przepisów ustawy POŚ w tym zakresie, zachęcając jednocześnie WFOŚiGW do tej współpracy. Fundusze zakładają rozwój instrumentów inżynierii finansowej, przyczyniających się do poprawy dostępu do finansowania z ich środków (poręczenia, montaż kapitałowy, konsorcja). Wypracowane zostaną również rozwiązania służące prezentacji efektów środowiskowych.

Jednymi z priorytetów będzie również **poprawa komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz sprawna obsługa beneficjentów**. W tym zakresie Fundusze planują kontynuację wspólnych działań informacyjno-promocyjnych, rozwój cyfrowej obsługi beneficjentów, a także realizację szkoleń podnoszących kwalifikacje dla swoich pracowników.

Za bardzo istotny cel uznano dalszy **rozwój systemu Funduszy**, rozumiany jako elastyczne adaptowanie się do zmian i wyzwań związanych z politykami i instrumentami finansowymi UE (np. gospodarka o obiegu zamkniętym), a także jako wzmocnienie potencjału Funduszy w zakresie programowania, monitoringu, ewaluacji oraz prognozowania. Planowane jest również wspieranie pozafinansowych działań zmierzających do osiągnięcia unijnego celu klimatycznego, a także kreowanie nowych kierunków aktywności Funduszy oraz rozwijanie umiejętności szybkiego reagowania na pojawiające się, a niezidentyfikowane wcześniej szanse rozwojowe.

III. MISJA I PRIORYTETY DZIAŁANOŚCI FUNDUSZU NA LATA 2017-2020

1. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT FUNDUSZU JAKO INSTYTUCJI SYSTEMU FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W REGIONIE

Analiza strategiczna opracowana została z uwzględnieniem ustaleń i wniosków diagnozy strategicznej zawartej we Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017-2020, oceny realizacji Strategii WFOŚiGW w Katowicach na lata 2013-2016, diagnozy stanu środowiska i sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie, analizy wojewódzkich dokumentów strategicznych i programowych dotyczących problematyki ochrony środowiska oraz doświadczeń wynikających z bieżącego funkcjonowania Funduszu.

MOCNE STRONY

1. Zdolność do generowania środków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kwocie kilkakrotnie przekraczającej wpływy uzyskiwane z tytułu opłat i kar środowiskowych, możliwość dodatkowego mobilizowania środków z innych źródeł (efekt dźwigni finansowej).
2. Umocowana ustawowo samodzielność Funduszu, pozwalająca na:
 - efektywne, zgodnie z interesem publicznym i środowiskowym, niekomercyjne finansowanie proekologicznych przedsięwzięć,
 - współpracę w ramach systemu finansowania ochrony środowiska, kumulowanie i łączenie środków dla zapewnienia atrakcyjnej i komplementarnej oferty dla beneficjentów,
 - wspieranie wdrażania wojewódzkich polityk środowiskowych,
 - kreowanie i realizację programów i projektów z uwzględnieniem uwarunkowań regionalnych.
3. Potencjał instytucjonalny Funduszu:
 - kompetentna kadra, z dużą praktyką zawodową, umożliwiającą właściwą realizację zadań, w tym w zakresie wdrażania i zarządzania programami operacyjnymi Unii Europejskiej,
 - wdrożony i stale doskonalony system zarządzania spełniający wymagania międzynarodowych norm ISO 9001, ISO 14001 i wspólnotowego systemu ek zarządzenia i audytu EMAS,
 - bezstronne i zobiektywizowane zasady i formy dofinansowania, dostosowane do specyfiki celów i potrzeb beneficjentów z regionu,
 - znajomość problematyki regionalnej, potrzeb i problemów beneficjentów, w tym bliska współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, umożliwiającą elastyczność i szybkie reagowanie na bieżące wyzwania, zmieniające się oczekiwania beneficjentów i zewnętrzne otoczenie prawne i finansowe.
4. Niskie koszty obsługi pomocy udzielanej beneficjentom, zdolność do pokrywania kosztów utrzymania z przychodów finansowych Funduszu oraz z dotacji na obsługę środków unijnych.

SŁABE STRONY

1. Zmniejszająca się wielkość środków na wspieranie ochrony środowiska, brak wpływu na wysokość przychodów z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych.
2. Ograniczone możliwości optymalnego planowania wydatkowania środków finansowych Funduszu.
3. Siedziba Funduszu wymagająca nakładów inwestycyjnych zapewniających odpowiedni poziom obsługi beneficjentów.
4. Wymagający dalszej modyfikacji system informatyczny w zakresie kontaktów z beneficjentami i obsługi procesów wewnętrznych.

SZANSE

1. Zachowanie zdecentralizowanego systemu pobierania i dystrybucji opłat i kar za korzystanie ze środowiska, pozwalające na utrzymywanie wysokiego poziomu zaufania i zadowolenia beneficjentów.
2. Udział Funduszu w procesie wdrażania i obsługi środków unijnych a także pozyskiwania ich przez beneficjentów, na realizację regionalnych zadań z zakresu ochrony środowiska w ramach perspektywy 2014-2020, w tym nowych instrumentów finansowych UE.
3. Poszerzenie obszaru funkcjonowania Funduszu o działalność wspierającą wnioskodawców i beneficjentów w celu stwarzania warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej
4. Wysokie i trwałe zapotrzebowanie na środki Funduszu ze strony samorządów i przedsiębiorstw, ukierunkowane na poprawę stanu środowiska w regionie oraz na konieczność realizacji standardów środowiskowych UE.
5. Postęp technologiczny, nowe obszary zrównoważonego rozwoju wymagające wsparcia środkami publicznymi.
6. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców regionu.

ZAGROŻENIA

1. Centralizacja zarządzania systemem finansowania ochrony środowiska, niekorzystne zmiany w przepisach prawa, ograniczające wpływy i rolę Funduszu w dystrybucji środków na ochronę środowiska.
2. Niestabilność przepisów prawnych, w tym dotyczących pomocy publicznej, utrudniająca przedsiębiorcom proces inwestycyjny i aplikowanie o środki publiczne.
3. Zmniejszające się wpływy finansowe, przy rosnących oczekiwaniach co do roli Funduszu w finansowaniu inwestycji proekologicznych.
4. Zmniejszenie skłonności do inwestowania przez samorządy i przedsiębiorców. Ograniczenie zdolności zaciągania zobowiązań finansowych przez samorządy terytorialne w związku z ich zadłużeniem.

5. Niedoskonały system współpracy w finansowaniu zadań o charakterze ponadregionalnym.
6. Ograniczenia w dostępie na rynku pracy do wykwalifikowanej kadry w przypadku pozyskiwania nowych pracowników.

Analiza strategiczna wskazuje, że kluczowe mocne strony Funduszu stwarzają przesłanki do przyjęcia założenia wykorzystania pojawiających się szans i skutecznego przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom. Wymagać to będzie szczególnej aktywności, przede wszystkim w obszarze kontaktów i współpracy z władzami publicznymi, monitorowania prac legislacyjnych i lobbowania w sprawach podejmowanych rozstrzygnięć organizacyjnych. Słabe strony Funduszu mogą zostać zminimalizowane poprzez konsekwentne i spójne podejmowanie niezbędnych działań i odpowiednie określenie ich w Strategii Funduszu, a także poprzez współpracę pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach realizacji Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. MISJA I CELE STRATEGICZNE

Misją Funduszu jako publicznej instytucji finansowej jest realizacja polityki ekologicznej województwa śląskiego przez wspieranie działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe oraz zarządzanie środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

W wypełnianiu swojej misji Fundusz kieruje się naczelną wartością, którą jest optymalny do uzyskania efekt ekologiczny wspieranych działań, zadań i projektów lub najniższy konieczny do poniesienia koszt uzyskania założonego efektu ekologicznego.

Zakłada się że Fundusz będzie postrzegany jako:

- rzetelny, pewny i godny zaufania partner w realizacji polityki ekologicznej województwa śląskiego i budowaniu regionalnego systemu zarządzania środowiskowego,
- stabilny instrument i skuteczne narzędzie realizacji programów zapewniających poprawę stanu środowiska, jakości życia mieszkańców i kreowania pozytywnego wizerunku województwa śląskiego,
- wiarygodna i profesjonalna publiczna instytucja finansowa posiadająca niezbędne certyfikaty jakości i wymagane akredytacje,
- podstawowe źródło dostępnych preferencyjnych środków finansowych wspierających działania i projekty proekologiczne,
- instytucja wdrażająca i obsługująca środki europejskie ukierunkowane na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, jednocześnie współkreująca projekty regionalne dofinansowywane z tych środków,
- instytucja otwarta na potrzeby partnerów, dostępna również dla „małych” klientów i projektów, rzetelny i skuteczny doradca, instytucja gotowa do współpracy w procesie przygotowania i realizacji inwestycji i przedsięwzięć proekologicznych.

W Funduszu ustanowiono, udokumentowano, wdrożono i utrzymuje się zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskowego oraz w sposób ciągły doskonalą jego skuteczność, zgodnie z wymogami norm ISO 9001, ISO 14001, systemu ek zarządzenia i audytu we wspólnocie EMAS oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym (SPZK).

Celem generalnym Funduszu jest zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Fundusz, mając na uwadze przypisaną mu misję, określił **cele strategiczne** swojej działalności (dla poszczególnych obszarów priorytetowych) w odniesieniu do długoterminowych celów środowiskowych wg. Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, priorytetów Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017-2020 oraz zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Obszar priorytetowy		Cel strategiczny
1	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania oraz adaptacja do zmian klimatu
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenia składowania pozostałych odpadów
		Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi
3	Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem	Poprawa jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł
		Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska
4	Różnorodność biologiczna	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej
Pozostałe obszary priorytetowe		
1	Edukacja ekologiczna	Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju
2	Zapobieganie poważnym awariom	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków
3	Zarządzanie środowiskowe w regionie	Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie
		Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska

Obszar priorytetowy		Cel strategiczny
4	Profilaktyka zdrowotna	Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska

Rozwinięciem i uzupełnieniem celów strategicznych Funduszu są **cele operacyjne** (priorytety działalności) oraz **cele szczegółowe** (priorytetowe kierunki dofinansowania) ujmowane w przyjmowanych corocznie Listach przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW.

Cele strategiczne Funduszu realizowane są z uwzględnieniem **celów horyzontalnych**:

- wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych Polski jako członka Unii Europejskiej,
- dążenie do efektywnego wykorzystania środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną,
- wspomaganie zadań zapisanych w gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych planach i programach ochrony środowiska,
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobiegania powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska,
- promowanie zachowań ekologicznych, edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Realizacja strategii Funduszu przebiegać będzie w ramach czterech **perspektyw** poprzez:

Perspektywy	Działania:
Finanse	1. Preferowanie zwrotnego systemu finansowania środowiska
	2. Dążenie do optymalizacji mechanizmów finansowania ochrony środowiska
	3. Nakierowanie na rozwój mechanizmu zwiększającego efekt dźwigni finansowej
	4. Utrzymanie stanu majątku co najmniej na obecnym poziomie
	5. Dążenie do pełnego wykorzystania dostępnych środków na finansowanie ochrony środowiska
	6. Zapewnienie pełnego pokrycia kosztów działalności Funduszu wpływami z oprocentowania pożyczek i kredytów oraz dotacji na obsługę programów europejskich

Perspektywy	Działania:
Beneficjenci	1. Podnoszenie standardów obsługi beneficjentów oraz stałe doskonalenie relacji z nimi poprzez konsultowanie dotyczących ich dokumentów
	2. Cykliczne badanie satysfakcji beneficjentów
	3. Rozwój cyfrowej obsługi beneficjentów
Procesy wewnętrzne	1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników
	2. Doskonalenie procedur i dokumentów oraz modyfikacja systemu informatycznego dla usprawnienia obsługi procesów wewnętrznych
	3. Promocja działalności Funduszu
	4. Podniesienie standardów obsługi beneficjentów oraz poprawa lokalowych warunków pracy
Innowacje, wyzwania, rozwój	1. Aktywność Funduszu w obszarze absorpcji środków europejskich
	2. Poszukiwanie nowych efektywnych form finansowania.

3. PRIORYTETY ŚRODOWISKOWE FUNDUSZU NA LATA 2017-2020

Zadania dla poszczególnych celów operacyjnych, system monitorowania poszczególnych zadań, działań i priorytetów oraz poziom osiągnięcia wskaźników ekologicznych uwzględniane będą w corocznych planach działalności. Fundusz przewiduje prowadzenie monitoringu wdrażania Strategii po zakończeniu każdego roku jej obowiązywania w ramach Sprawozdania z działalności Funduszu.

Priorytetami środowiskowymi, obszarami na których koncentruje się merytoryczna działalność Funduszu w perspektywie strategicznej 2017-2020 są:

3.1. OBSZAR PRIORYTETOWY – OCHRONA WÓD, ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I GOSPODARKA WODNA

Cel strategiczny - *Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania oraz adaptacja do zmian klimatu.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochrona wód ujmowanych do celów pitnych i realizacja zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programami gospodarki wodnej ;
- Wdrażanie kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju systemów małej retencji oraz przeciwdziałania suszy;
- Likwidacja skutków powodzi;

- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce wodnej;
- Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia.

Fundusz będzie wspierał w pierwszej kolejności projekty związane z budową i modernizacją sieci kanalizacji zbiorczych i oczyszczalni komunalnych zapewniających odpowiedni poziom jakości oczyszczania ścieków dla aglomeracji powyżej 2.000 RLM oraz programy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, a także budowę systemów odprowadzania ścieków dla obszarów poza wyznaczonymi aglomeracjami.

Wsparciem objęte są również:

- urządzenia monitorujące i urządzenia wodne zwiększające bezpieczeństwo przeciwpowodziowe,
- budowa i modernizacja zbiorników małej retencji oraz inwestycje polegające na zwiększeniu naturalnej i sztucznej retencji,
- uzupełnienie w sprzęt przeciwpowodziowy Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej lub wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych,
- usuwanie skutków powodzi w urządzeniach wodnych, brzegach rzek i potoków oraz urządzeniach ochrony środowiska,
- wspieranie inwestycji hydroenergetycznych poprawiających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

Ponadto Fundusz dofinansowuje zadania z zakresu:

- wymiany odcinków sieci wodociągowych azbestowo-cementowych i ołowianych,
- wymiany zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody,
- zaopatrzenia w wodę do celów pitnych obszarów wiejskich oraz budowę i modernizację urządzeń wodociągowych w przypadku niewłaściwej jakości wody,
- modernizacji stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej w przypadku niewłaściwej jakości wody,
- budowy i modernizacji obiektów gospodarki osadowej w zakresie przeróbki osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków.
- realizację inwestycji ograniczających emisję zanieczyszczeń do wód, a zwłaszcza substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Tak sformułowany zakres działań zgodny jest z założeniami dokumentów strategicznych z zakresu gospodarki wodnej, w tym programu wodno-środowiskowego kraju, planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy, planów zarządzania ryzykiem powodziowym, Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Master Planem a także z Programem małej retencji dla województwa śląskiego.

W ramach zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi wymiar ekologiczny realizacji Strategii będzie prowadzony przy wykorzystaniu między innymi następujących mierników:

- liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (RLM),
- przepustowość obiektów/urządzeń poddanych modernizacji (RLM),
- ilość ścieków oczyszczanych (m^3/d),
- ilość sztuk podłączeń kanalizacyjnych/wodociągowych,
- ilość wody do picia przekazana do sieci wodociągowej (m^3/d),
- zmniejszenie strat wody (m^3/d , % strat)
- liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej (osoby),
- pojemność rezerwy powodziowej (tys. m^3),
- ilość suchej masy osadów poddanej przetworzeniu (Mg s.m./rok).

3.2. OBSZAR PRIORYTETOWY – GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Cel strategiczny - *Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenia składowania pozostałych odpadów.*

- *Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Ograniczanie obciążenia środowiska odpadami;
- Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwiania odpadów;
- Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych;
- Ochrona gleb użytkowanych rolniczo;
- Działania w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach opracował swoje cele strategiczne w zakresie gospodarki odpadami poddając analizie Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego oraz Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów.

Środki Funduszu przeznaczone zostaną w pierwszej kolejności na działania pozwalające na zapobieganie powstawania odpadów, przygotowanie ich do powtórnego użycia, wdrożenie technologii małodopadowych oraz zadania związane z rozbudową instalacji regionalnych oraz dostosowywaniem instalacji posiadających status instalacji zastępczej umożliwiającym uzyskanie statusu instalacji regionalnej. Na dofinansowanie będą mogły liczyć też zadania usprawniające segregację odpadów na terenie gmin, w tym m.in. tworzenie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Planowane jest również zabezpieczenie środków finansowych na zadania związane z:

- usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- likwidacją „bomb ekologicznych” na terenie województwa,

- zapobieganiem lub usuwaniem skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego.
- W ramach celu długoterminowego dotyczącego ochrony powierzchni ziemi, który został określony jako przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego, zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, dofinansowanie Funduszu będzie kierowane na:
 - przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych,
 - realizację zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi, uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych,
 - remediację zdegradowanego terenu poprzez oczyszczanie gleby, ziemi lub wód gruntowych, oraz ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w glebie, ziemi lub wodach.

W ramach prowadzenia działań w zakresie rolnictwa ekologicznego środki Funduszu wykorzystane zostaną m.in. na ochronę gleb użytkowanych rolniczo poprzez dofinansowanie wapnowania gleb zakwaszonych na skutek zanieczyszczenia środowiska.

W dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wymiar ekologiczny realizacji celów strategicznych będzie możliwy do określenia za pomocą następujących wskaźników:

- ograniczenie masy składowanych odpadów komunalnych (Mg/a),
- masa odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu (Mg/a),
- masa unieszkodliwionych lub prawidłowo zabezpieczonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (Mg/a),
- powierzchnia zrekultywowanych obszarów zdegradowanych (ha/a),
- powierzchnia gruntów użytkowanych rolniczo poddana wapnowaniu (ha/a).

3.3. OBSZAR PRIORYTETOWY – OCHRONA ATMOSFERY I OCHRONA PRZED HAŁASEM

Cel strategiczny - *Poprawa jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.*

- *Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Zmniejszenie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii;
- Wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii;
- Wspieranie budownictwa niskoenergetycznego;
- Ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko.

Zagadnienia ochrony atmosfery są uwzględnione w dokumentach, planach, programach, które stanowią podstawę do wyznaczenia kierunków podejmowanych działań na poziomie wojewódzkim.

W związku z powyższym Strategia WFOŚiGW w Katowicach na lata 2017-2020 uwzględnia trendy działań określonych w następujących dokumentach z poziomu krajowego i wojewódzkiego:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024
- Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017-2020

Na przestrzeni ostatnich lat, jakość powietrza w województwie śląskim odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Stale występują przekroczenia norm takich zanieczyszczeń, jak: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 czy benzoalfapiren.

Zmienił się także udział źródeł mających wpływ na stan jakości powietrza w Polsce. Początkowo obserwowano największy wpływ sektora energetyki i przemysłu, a znacznie mniejszy udział sektora transportu i sektora bytowo-komunalnego. Jednakże w wyniku stosowania rozwiązań techniczno-technologicznych (technologie BAT) i prawnych (pozwolenia zintegrowane) wpływ sektora przemysłu uległ znacznemu zmniejszeniu. Obecnie wśród przyczyn złej jakości powietrza w strefach obserwuje się zwiększony udział sektora bytowo-komunalnego, przy niewielkim wpływie sektora transportu i przemysłu (odpowiednio ok. 90%, 5%, 5%).

W związku z powyższym konieczna jest kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu poprawę jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie zmniejszenia emisji pyłu zawieszonego (w tym PM2,5 i PM10) i benzoalfapirenu oraz w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dwutlenku węgla.

W ramach zmniejszania emisji zanieczyszczeń do atmosfery Fundusz przewiduje wspieranie realizacji następujących grup przedsięwzięć:

- Wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii.
- Budowa i modernizacja systemów redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych.
- Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych.
- Instalacje do produkcji paliw niskoemisyjnych lub biopaliw.
- Wymiana autobusów komunikacji miejskiej, pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym.

Województwo śląskie plasuje się w ścisłej krajowej czołówce jeśli chodzi o zużycie energii przez wszystkie sektory gospodarki, przy czym zdecydowana większość tej energii powstaje w wyniku spalania najmniej „proekologicznego” nośnika energii - węgla kamiennego.

W związku z tym działania w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu i użytkowania energii to jeden z najważniejszych elementów mających na celu ochronę atmosfery oraz realizację założeń zrównoważonej polityki energetycznej w województwie.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej Fundusz będzie wspierał następujące grupy działań:

- Termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego.
- Budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie,
- Budowa, wymiana lub modernizacja sieci ciepłych.
- Modernizacja oświetlenia ulicznego / drogowego poprzez zastosowanie energooszczędnych źródeł światła.
- Zastosowanie innych, technologicznie, ekologicznie i ekonomicznie uzasadnionych rozwiązań, zmniejszających zużycie energii elektrycznej lub ciepłej.

W zakresie odnawialnych źródeł energii potencjał województwa śląskiego wynika z warunków geograficznych i klimatycznych. W przypadku energii słonecznej uwzględnia się stopień nasłonecznienia, który na obszarze województwa śląskiego jest na przeciętnym poziomie w porównaniu z innymi województwami.

Przeciętne są także w województwie śląskim warunki do wykorzystywania energii geotermalnej wiatrowej i wodnej. Na większości powierzchni województwa śląskiego panują mało korzystne warunki wiatrowe.

Udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii brutto w 2012 r. wynosił ponad 11%, a zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym udział ten ma osiągnąć 15% w 2020 r.

W związku z powyższym w zakresie odnawialnych źródeł energii w województwie śląskim uzasadnienie mają inwestycje oparte na: biomase/biogazie (pochodzącej ze składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków oraz rolnictwa) i energii słonecznej. Lokalnie możliwe jest również wykorzystanie energii wodnej, geotermalnej oraz wiatrowej.

W zakresie alternatywnych źródeł energii największy potencjał w województwie śląskim posiada energetyczne wykorzystanie metanu z kopalń węgla kamiennego.

Efektywne wykorzystanie odnawialnych i alternatywnych źródeł energii jest istotne z punktu widzenia poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zasobów paliw kopalnych oraz wzrostu bezpieczeństwa energetycznego regionu.

W związku z tym nadal na szczególnie preferencyjnych warunkach wspierane przez Fundusz będą działania polegające na wdrażaniu projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, obejmujących swoim zakresem: instalacje solarne, źródła energii odnawialnych produkujących energię elektryczną i ciepłą w skojarzeniu, instalacje do produkcji biogazu, kotły opalane biomasą oraz instalacje geotermalne.

Poza inwestycjami z zastosowaniem urządzeń wykorzystujących odnawialne i alternatywne źródła energii, wsparcie będą mogły uzyskać także instalacje do produkcji biopaliw, a także niskoemisyjnych paliw konwencjonalnych.

W sektorze transportu (ok. 27% udział w finalnym zużyciu energii) prawie 95% energii zużywane jest w transporcie drogowym, ponad 2% w transporcie kolejowym, zaś prawie 3% w transporcie lotniczym.

Osiągnięcie celów unijnych w zakresie energii odnawialnej w 2020 r. wymagać będzie produkcji energii elektrycznej brutto z OZE na poziomie około 31 TWh, w tym obligatoryjne jest także osiągnięcie 10% udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii w transporcie. W związku z tym Fundusz w zakresie transportu będzie wspierał wymianę autobusów komunikacji miejskiej, pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym.

W zakresie wspierania budownictwa niskoenergetycznego Fundusz będzie wspierał inwestycje polegające na budowie obiektów użyteczności publicznej o niemal zerowym zużyciu energii, realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych.

Znaczącym problemem dla środowiska, zidentyfikowanym w województwie śląskim, są przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Wiąże się to z rozbudowaną siecią infrastrukturalną województwa, licznymi drogami szybkiego ruchu w związku z tym, do głównych problemów środowiskowych należy zaliczyć również uciążliwość hałasu komunikacyjnego.

W obszarze transportu wdrożone będą działania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach oraz poza ich obszarami.

Przewiduje się wdrażanie projektów, które będą zawierać elementy redukujące / minimalizujące oddziaływanie hałasu. Projekty będą realizowane według najlepszej środowiskowo opcji, ze szczególnym uwzględnieniem jak najmniejszego wpływu na klimat akustyczny.

W ramach ograniczenia negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko Fundusz przewiduje wspieranie realizacji działania zmierzające do zmniejszenia uciążliwości hałasu drogowego.

Fundusz będzie stosował następujące mierniki osiągnięcia założonych celów w zakresie ochrony atmosfery:

- szacowany spadek emisji pyłu, benzo(a)pirenu (b-a-p), dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) oraz tlenku węgla (CO) – (kg/a),
- szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych wyrażony w równoważnikach CO₂ – (kg/a),
- dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (MWh/a),
- dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych (GJ/a).

3.4. OBSZAR PRIORYTETOWY – RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Cel strategiczny - *Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim i ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo;
- Ochrona i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, w tym działania na rzecz ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych, w ich naturalnych siedliskach;
- Zapobieganie występowaniu zagrożeń w lasach;

- Naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym;
- Zadrzewienia i zakrzewienia.

W ramach tego zakresu Fundusz będzie dofinansowywał działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujących w rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, użytkach ekologicznych, stanowiskach dokumentacyjnych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym wdrażanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych.

Fundusz przeznaczał będzie również środki na ochronę parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym, ochronę pomników przyrody, ochronę obiektów przyrody nieożywionej, rozwój ogrodów botanicznych, a także działania na rzecz utrzymania i poprawy właściwego stanu ochrony populacji gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, dla których ochrony wyznaczono specjalne obszary ochrony ptaków NATURA 2000 oraz obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000.

Środki Funduszu wykorzystane zostaną również na ochronę i rehabilitację zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, rehabilitację zwierząt dziko żyjących, w ośrodkach rehabilitacyjnych oraz ochronę cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych, a także na zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Fundusz przeznaczy również środki na zapobieganie masowym zagrożeniom zdrowotności drzewostanów, ochronę przeciwpożarową w lasach oraz naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym spowodowanych nadzwyczajnymi zagrożeniami: wichurami, pożarami, gradobiciem, powodzią i okiścią, a także na eliminację stanowisk obcych gatunków inwazyjnych, zagrażających zdrowiu.

Fundusz również będzie dofinansowywał zakładanie mini ogrodów botanicznych, mini arboretów, w szczególności przy szkołach i przedszkolach oraz zadrzewianie i zakrzewianie nieużytków gminnych, przewidzianych w planie zagospodarowania przestrzennego na tereny zielone stanowiące zieleń publiczną.

Tak sformułowany zakres działań zgodny jest z założeniami: „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, „Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030”, „Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska (perspektywa do 2020 r.)” oraz „Unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.”.

W dziedzinie różnorodności biologicznej wymiar ekologiczny realizacji Strategii będzie prowadzony przy wykorzystaniu między innymi następujących mierników:

- liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, chronionych w wyniku realizacji przedsięwzięć (szt./rok),
- powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (ha/rok),
- powierzchnia siedlisk wspieranych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (ha/rok).

3.5. OBSZAR PRIORYTETOWY – EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel strategiczny - *Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży;
- Wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego;
- Edukacja ludzi dorosłych;
- Propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej;
- Udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska.

Fundusz będzie traktował ten priorytet jako instrument wspierający i wspomagający realizację przedsięwzięć w ramach innych priorytetów. W ramach tego działania Fundusz będzie dofinansowywał między innymi programy i kampanie mające na celu dostarczenie szerokiej, pogłębionej informacji na temat godzenia rozwoju infrastrukturalnego z przestrzeganiem zasad ochrony przyrody i respektowania założeń programu Natura 2000 w województwie śląskim.

Tak sformułowany zakres działań zgodny jest z założeniami „Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030” oraz „Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska (perspektywa do 2020 r.)”.

W dziedzinie edukacji ekologicznej wymiar ekologiczny realizacji Strategii będzie prowadzony przy wykorzystaniu między innymi następujących mierników:

- liczba kampanii, programów, akcji edukacyjnych (szt./rok),
- liczba uczestników seminariów, sympozjów, konferencji (os/rok),
- liczba uczestników warsztatów ekologicznych (os/rok),
- liczba dofinansowanych kolumn, audycji radiowych, programów telewizyjnych i serwisów ekologicznych (szt./rok).

3.6. OBSZAR PRIORYTETOWY – ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

Cel strategiczny - *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii;
- Likwidacja skutków poważnych awarii.

Poważne awarie, które z definicji oznaczają zdarzenie, w szczególności emisje, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występują jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem, stanowią

poważny problem w skali wysoce uprzemysłowionego i zurbanizowanego województwa, do jakich zalicza się województwo śląskie. Z uwagi na potencjalne skutki występowania poważnych awarii Fundusz, działając zgodnie z wytycznymi Prawa ochrony środowiska, w ramach realizacji celu strategicznego i celów operacyjnych będzie dofinansowywał zadania związane z doposażeniem w sprzęt i wyposażenie jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej.

W zakresie zapobiegania poważnym awariom wymiar ekologiczny realizacji celów strategicznych będzie możliwy do określenia za pomocą następujących wskaźników:

- samochody pożarnicze (szt./a),
- sprzęt i wyposażenie (szt./a),
- środki chemiczne (Mg/a),

przekazane uprawnionym jednostkom.

Wsparcie Funduszu skierowane będzie również na działania podejmowane przez zakłady o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, mające na celu minimalizację ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3.7. OBSZAR PRIORYTETOWY – ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

Cel strategiczny - *Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie.*

- *Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Tworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie;
- Opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- Opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- Opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy;
- Wspieranie regionalnej sieci Państwowego Monitoringu Środowiska;
- Stworzenie systemu upowszechniania i udostępniania informacji o stanie środowiska;
- Wspomaganie systemu wnoszenia i kontroli opłat za korzystanie ze środowiska.

Fundusz traktuje ten priorytet jako instrument wspierający i wspomagający realizację nowoczesnych rozwiązań i innowacji działań z zakresu ochrony zasobów wodnych, gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, ochrony atmosfery, ochrony przyrody i krajobrazu, zapobiegania poważnym awariom, profilaktyki zdrowotnej.

Tak sformułowany zakres działań zgodny jest z założeniami *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (perspektywa do 2020 r.)*.

W zakresie wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska ze środków Funduszu finansowane będą wykonywane i gromadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach pomiary jakości środowiska na terenie województwa śląskiego. Dane te są

następnie publikowane w ramach publikacji: „Stan środowiska województwa śląskiego” oraz (w części dotyczącej monitoringu powietrza) prezentowane w formie komunikatu na antenie regionalnego programu telewizji.

Z racji tego, że część opłat za korzystanie ze środowiska stanowi źródło przychodów Funduszu, w jego interesie jest wspomaganie istniejącego systemu kontroli opłat w województwie śląskim polegające na zakupie sprzętu i oprogramowania koniecznego do jego działania.

W dziedzinie zarządzania środowiskowego w regionie (cel strategiczny: Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie) wymiar ekologiczny realizacji Strategii będzie prowadzony przy wykorzystaniu między innymi następujących mierników:

- liczba gmin, powiatów, w których zrealizowano programy ochrony i kształtowania środowiska (szt./rok),
- liczba opinii naukowych, opracowań i ekspertyz (szt./rok).

W zakresie wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska wymiar ekologiczny będzie możliwy do określenia za pomocą wskaźnika:

- raport „Stan środowiska województwa śląskiego” (szt),
- komunikat o jakości powietrza, liczba komunikatów w roku.

W zakresie wspomaganie systemu wnoszenia i kontroli opłat za korzystanie ze środowiska wymiar ekologiczny będzie możliwy do określenia za pomocą wskaźnika:

- sprzęt wraz z oprogramowaniem (szt./a).

3.8. OBSZAR PRIORYTETOWY – PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Cel strategiczny - *Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.*

Cele operacyjne (priorytety działalności):

- Profilaktyka specjalistyczna;
- Działania ogólnoprofilaktyczne.

Fundusz będzie wspierał profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska, tak sformułowany zakres działań zgodny jest z art. 400a ust. 1 pkt 31 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Dofinansowanie profilaktyki zdrowotnej dzieci wynika również z zapotrzebowania i tradycji „zielonych szkół” na terenie województwa śląskiego.

W dziedzinie profilaktyki zdrowotnej wymiar ekologiczny realizacji Strategii będzie prowadzony przy wykorzystaniu między innymi następujących mierników:

- liczba uczestników biorących udział w wyjazdach na tzw. „zielone szkoły”, ferie zimowe, kolonie letnie (os/rok),
- liczba uczestników profilaktyki specjalistycznej (os/rok).

4. PERSPEKTYWY REALIZACJI MISJI I PRIORYTETÓW STRATEGII

Realizacja misji i priorytetów Strategii następować będzie w wyniku realizacji działań w ramach czterech perspektyw, tj.: perspektywy finansów, beneficjentów, procesów wewnętrznych i innowacji, wyzwań i rozwoju.

4.1. PERSPEKTYWA - FINANSE

Perspektywa finansowa Strategii dotyczy **finansowania** przez Fundusz zadań na rzecz środowiska. Fundusz będzie dofinansowywał przedsięwzięcia na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu stosując następujące instrumenty finansowe:

- pożyczki,
- dotacje,
- umorzenia części wykorzystanej pożyczki,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- kredyty w bankowych liniach kredytowych.

Działanie 1 – preferowanie zwrotnego systemu finansowania środowiska

Fundusz będzie preferował zwrotny system finansowania ochrony środowiska. Podstawową formą pomocy finansowej udzielanej przez Fundusz będą pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Pomoc finansowa Funduszu w postaci finansowania zwrotnego realizowana będzie także poprzez bankowe linie kredytowe, z których będą korzystać w głównej mierze osoby fizyczne realizujące przedsięwzięcia proekologiczne.

Działanie 2– dążenie do optymalizacji mechanizmów finansowania ochrony środowiska

Uzyskanie możliwie największego zaspokojenia potrzeb środowiskowych wymagać będzie maksymalizacji strumienia finansowania oraz jego właściwego, optymalnego ukierunkowania. Stosowane formy finansowania i kryteria wyboru finansowanych przedsięwzięć powinny umożliwiać uzyskanie jak największych efektów ekologicznych, między innymi poprzez uwzględnienie efektywności finansowej.

Działanie 3 – nakierowanie na rozwój mechanizmu zwiększającego efekt dźwigni finansowej

Ze względu na rosnące zapotrzebowanie na środki finansowe beneficjentów oraz ograniczone możliwości finansowe Funduszu, zakłada się pozyskanie dodatkowych środków. Fundusz będzie aktywnie uczestniczył w realizacji programów priorytetowych NFOŚiGW pozwalających uzupełnić montaż finansowy zadań dofinansowanych przez Fundusz o dodatkowe środki.

Chcąc wykorzystać ten atut i zrealizować cel jakim jest zaspokojenie zapotrzebowania na środki finansowe przeznaczane na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej Fundusz widzi konieczność i będzie dążył do zwiększenia atrakcyjności tej formy dofinansowania poprzez dostosowanie warunków jej przyznawania do potrzeb potencjalnych beneficjentów.

Działanie 4 – utrzymanie stanu majątku co najmniej na obecnym poziomie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach będzie dążył, w ramach okresu objętego Strategią, do utrzymania wartości majątku Funduszu co najmniej na obecnym

poziomie. Fundusz dopuszcza jednak możliwość zmniejszenia stanu Funduszu, w wyniku konieczności dofinansowania likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz w przypadku pojawienia się szczególnych potrzeb ukierunkowanych na współfinansowanie projektów europejskich.

Działanie 5 – dążenie do pełnego wykorzystania dostępnych środków na finansowanie ochrony środowiska

Fundusz będzie czynił starania mające na celu maksymalne wykorzystanie dostępnych środków na finansowanie ochrony środowiska aby w jak największym stopniu wspierać inwestycje realizowane w naszym regionie. W szczególności poszerzy katalog mechanizmów planowania finansowego umożliwiających zwiększenie wartości oferty finansowania.

Działanie 6 – zapewnienie pełnego pokrycia kosztów działalności Funduszu wpływami z oprocentowania pożyczek i kredytów oraz dotacji na obsługę programów europejskich

Fundusz założył, że koszty działalności organów i biura będą miały w całym okresie obowiązywania Strategii pełne pokrycie z wpływów finansowych oraz dotacji na obsługę programów europejskich.

4.2. PERSPEKTYWA - BENEFICJENCI

Fundusz, jako jednostka sektora finansów publicznych odgrywająca kluczową rolę w realizacji polityki ekologicznej w regionie, gwarantować musi wysokie standardy otwartości, przejrzystości i jakości w swojej działalności, budując zaufanie beneficjentów i innych stron z otoczenia zewnętrznego. Otwartość na potrzeby partnerów, dialog, konsultacje i bieżąca współpraca w procesach przygotowania wniosków o dofinansowanie oraz realizacji przedsięwzięć, reagowanie na oczekiwania beneficjentów, stanowią podstawę wdrażania misji i celów Funduszu.

Działanie 1 – podnoszenie standardów obsługi beneficjentów oraz stałe doskonalenie relacji z nimi poprzez konsultowanie dotyczących ich dokumentów

Relacje z beneficjentami realizowane będą w ramach **polityki komunikacyjnej Funduszu**.

Zasadniczym założeniem polityki komunikacyjnej Funduszu jest prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem, szczególnie z beneficjentami wsparcia finansowego. Służą temu przede wszystkim organizowane cyklicznie spotkania konsultacyjne z przedstawicielami jednostek administracji rządowej i samorządowej, samorządu gospodarczego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i innych podmiotów, dotyczące między innymi zasad, form, obszarów i warunków udzielania dofinansowania oraz prezentacji efektów działalności Funduszu. Prowadząc politykę komunikacyjną Fundusz uwzględnia zapisy Strategii komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności.

Podstawową formą promocji Funduszu jest strona internetowa (www.wfosigw.katowice.pl), będącą najczęstszym źródłem informacji o działalności Funduszu. Na stronie znaleźć można informacje o:

- strukturze organizacyjnej, polityce jakości, środowiskowej i antykorupcyjnej, przyznanych certyfikatach,
- podstawowych dokumentach związanych z funkcjonowaniem Funduszu (Plan działalności, sprawozdania, dokumenty operacyjne),
- zasadach wspierania zadań proekologicznych,
- wzorach i wykazach dokumentów wymaganych w procedurach udzielania dofinansowania,

- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko,
- bieżącej działalności organów Funduszu,
- przedsięwzięciach dofinansowanych przez Fundusz,
- organizowanych przez Fundusz akcjach i projektach ekologicznych, np. „Fundusz dzieciom”.

Fundusz prowadzi politykę informacyjną także poprzez:

- elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej (wfosigw.katowice.pl/bip),
- publikację materiałów (broszury, ulotki, foldery) informujących o działalności Funduszu, w tym jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
- elektroniczny newsletter informujący media i samorządy województwa śląskiego o najważniejszych, bieżących wydarzeniach z udziałem przedstawicieli Funduszu rozsyłany do gmin i mediów w województwie śląskim,
- współpracę z mediami, cyklicznie organizowane konferencje prasowe i briefingi dla dziennikarzy, udział w audycjach, wypowiedzi i artykuły w mediach,
- kolumny, portale i audycje ekologiczne publikowane w ramach konkursu „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska”,
- wykorzystywanie portali społecznościowych: Facebook oraz Twitter do informowania o bieżących wydarzeniach związanych z działalnością Funduszu,
- udział przedstawicieli Funduszu w seminariach, konferencjach, spotkaniach roboczych, targach i wystawach ekologicznych,
- udzielanie oczekiwanych informacji dla stron zainteresowanych, w tym prowadzenie punktu informacyjnego POIiŚ,
- bieżącą pomoc i doradztwo dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów,
- publikowanie sprawozdania z działalności, w tym o uzyskanych efektach ekologicznych w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

Działanie 2 - cykliczne badanie satysfakcji beneficjentów

Badanie satysfakcji beneficjentów przebiegać będzie zgodnie z odpowiednią procedurą Zintegrowanego Systemu Zarządzania spełniającą wymagania normy ISO 9001. Ankiety przesyłane będą podobnie jak w latach ubiegłych do grupy losowo wybranych beneficjentów, a wyniki badania, po ich opracowaniu, analizowane będą przez Zarząd Funduszu.

Działanie 3 - rozwój cyfrowej obsługi beneficjentów

Cyfrowa obsługa beneficjentów realizowana będzie poprzez wykorzystanie i rozbudowanie funkcji Zintegrowanego Systemu Informatycznego, służącego do obsługi działalności statutowej Funduszu.

Podstawowym narzędziem komunikacji z beneficjentem będzie udostępniony i doskonalony portal internetowy, umożliwiający uzyskanie informacji na temat stanu realizacji złożonych wniosków i zawartych umów oraz ich realizacji.

Do obsługi korespondencji wykorzystywana będzie, wdrożona przez Fundusz w 2015 roku platforma ePUAP.

4.3. PERSPEKTYWA - PROCESY WEWNĘTRZNE

Realizacja zadań Funduszu odbywać się będzie poprzez wykorzystanie potencjału instytucjonalnego (zasoby kapitałowe, kadrowe, materialne i organizacyjne), w oparciu o dokumenty zewnętrzne i wewnętrzne regulujące funkcjonowanie Funduszu, pozwalające na wykonywanie przypisanej Funduszowi roli w systemie finansowania ochrony środowiska i wspomaganie realizacji polityki ekologicznej w regionie.

Podstawowymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie Funduszu są:

- ustawa Prawo ochrony środowiska;
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- Statut nadawany przez Sejmik Województwa Śląskiego.

Strukturę organizacyjną Funduszu określa Regulamin Organizacyjny Biura WFOŚiGW w Katowicach, który reguluje organizację Biura i zakres kompetencyjny poszczególnych komórek organizacyjnych. Struktura organizacyjna została dostosowana do obowiązków nałożonych na Fundusz w roli Instytucji Wdrażającej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Określając strukturę organizacyjną Biura Funduszu kierowano się zasadą podziału zadań, która jest przejrzysta dla beneficjentów ubiegających się o pomoc finansową.

Dokumentami, na podstawie których Fundusz dofinansowuje zadania są:

- Lista przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania;
- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu;
- Zasady udzielania dofinansowania ze środków Funduszu;
- Plan działalności / plan finansowy.

Rozwinięciem i uszczegółowieniem Zasad udzielania dofinansowania są regulaminy, dotyczące wybranych kierunków listy przedsięwzięć priorytetowych.

Wszystkie procesy wewnętrzne realizowane w Funduszu przebiegają w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym.

W obszarze wewnątrzorganizacyjnym Strategia Funduszu zakłada podejmowanie poniższych **działań**:

Działanie 1 - podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników

Fundusz dysponując doświadczoną kadrą pracowniczą we wszystkich dziedzinach zarówno ochrony środowiska jak i organizacji i zarządzania, stale podejmuje działania zmierzające do podnoszenia kompetencji pracowników, ich motywacji i kształtowania właściwych wzorców zachowań. Odpowiadając na potrzeby zarówno indywidualne jak i zespołowe, Fundusz realizuje bogatą i optymalną politykę szkoleniową. Wydatkowane corocznie na ten cel kwoty potwierdzają dbałość Funduszu o utrzymanie kadry o wysokich kompetencjach oraz pozyskiwanie nowych, kompetentnych pracowników. Obowiązujące w Funduszu procedury gwarantować będą funkcjonowanie programu rozwoju kadr, umożliwiając indywidualne ścieżki kariery oraz oferując elastyczny system płac.

Działanie 2 - doskonalenie procedur i dokumentów oraz modyfikacja systemu informatycznego dla usprawnienia obsługi procesów wewnętrznych

Doskonalenie procedur i dokumentów wewnętrznych przebiegać będzie w ramach funkcjonującego w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskowego (ZSZ), według wymagań międzynarodowych norm: PN-EN ISO 9001:2009 i PN-EN ISO 14001:2005 oraz Rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 listopada 2009 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we wspólnocie (EMAS) a także Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (SPZK – nakładka ISO 9001) według standardu Krajowej Izby Gospodarczej i Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Potwierdzeniem wdrożenia systemu i spełnienia przez Fundusz wymagań ISO 9001 i ISO 14001 jest uzyskanie certyfikatu wydanego przez niezależną jednostkę certyfikującą w zakresie: „*Gromadzenie i gospodarowanie środkami finansowymi, z ich przeznaczeniem na dofinansowanie przedsięwzięć proekologicznych, poprawiających stan środowiska w województwie śląskim*”, natomiast spełnienie wymagań EMAS potwierdza wpis do krajowego rejestru EMAS dokonany przez Ministra Środowiska w dniu 31.01.2007 r. pod numerem: PL 2.24-002-6, potwierdzany corocznie przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Dokumentacja ZSZ określa także mierniki dla realizowanych procesów.

Rozwój systemu informatycznego w celu usprawnienia obsługi procesów wewnętrznych realizowany będzie poprzez wykorzystanie i rozbudowanie funkcji Zintegrowanego Systemu Informatycznego, służącego do obsługi działalności statutowej Funduszu. W ramach doskonalenia i dostosowywania systemu do potrzeb wynikających z dodatkowych zadań realizowanych przez Fundusz oraz zachodzących zmian, w roku 2013 wdrożono rozbudowaną wersję Systemu. Zadanie to miało na celu zintegrowanie wszystkich wykorzystywanych w działalności Funduszu aplikacji w tym finansowo-księgowych oraz budżetowania i zbudowanie całego systemu opartego na jednej bazie danych. Takie rozwiązanie stworzyło możliwość pełnej ewidencji, kompleksowej wymiany informacji, analizowania i raportowania a przede wszystkim monitorowania realizacji planu finansowego.

Działanie 3 - promocja działalności Funduszu

Promocja działalności Funduszu realizowana będzie zgodnie z Polityką komunikacyjną Funduszu. Podstawowym jej założeniem jest prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem, szczególnie z beneficjentami wsparcia finansowego. Prowadząc politykę komunikacyjną Fundusz będzie uwzględniał zapisy Strategii komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności.

Działanie 4 – podniesienie standardów obsługi beneficjentów oraz poprawa lokalowych warunków pracy

Biuro Funduszu wykonuje swoje zadania w dwóch lokalizacjach w Katowicach, co utrudnia właściwą realizację obowiązków, stwarza kłopoty logistyczne i komunikacyjne oraz generuje dodatkowe koszty. Dodatkowo trudne warunki pracy w zajmowanych pomieszczeniach (małe pokoje biurowe, zagęszczenie, brak miejsc do spotkań z beneficjentami i odpowiednich warunków socjalnych, ciasne ciągi komunikacyjne, brak miejsc parkingowych) nie odpowiadają właściwym standardom pracy. Po przeprowadzeniu analiz (w tym także ekonomicznych) Fundusz stanął przed koniecznością wynajęcia pomieszczeń biurowych o większej powierzchni w nowej lokalizacji.

4.4. PERSPEKTYWA - INNOWACJE, WYZWANIA, ROZWÓJ

Wymóg innowacyjności jest znakiem współczesności. Żadna organizacja nie może dobrze funkcjonować bez podejmowania prób nowych, lepszych rozwiązań w zakresie swojej działalności. Z tego względu istotne jest podejmowanie innowacyjnych działań, które przygotowują organizację na nowe wyzwania.

Działanie 1 – aktywność Funduszu w obszarze absorpcji środków europejskich

Perspektywa finansowa 2014-2020

Potencjał organizacyjny Funduszu, a przede wszystkim jego zdolność instytucjonalna do wdrażania programów europejskich wynikająca z nabytych doświadczeń z perspektyw finansowych na lata 2000-2006 i 2007-2013 sprawił, że Fundusz został uwzględniony w systemie instytucjonalnym wdrażania programów UE w okresie programowania 2014-2020. 18 grudnia 2014 r. Fundusz podpisał z Ministrem Gospodarki *Umowę w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. Umowa przewiduje realizację przez Fundusz następujących zadań związanych z wdrażaniem Działania 1.7 *Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020:

- nabór i ocena projektów,
- monitorowanie realizacji i sprawozdawczość,
- zarządzanie finansowe,
- kontrole projektów na miejscu,
- kontrole wniosków o płatność,
- kontrole procedur zawierania umów,
- sprawozdawczość w zakresie nieprawidłowości,
- uczestnictwo w pracach ewaluacyjnych,
- organizacja szkoleń i działania informacyjne i promocyjne.

W dniu 28 kwietnia 2016 r. zawarta została Umowa o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Partner Wiodący) a 14 Wojewódzkimi

Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, jako Partnerami.

Doradcy energetyczni są przygotowani w pierwszej kolejności do wsparcia gmin, powiatów, Urzędu Marszałkowskiego w zakresie przygotowywania i późniejszej weryfikacji Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN). W kolejnym etapie Doradcy będą służyć pomocą w szkoleniu i wsparciu energetyków gminnych, a wreszcie przy przygotowaniu i realizacji inwestycji w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Docelowo odbiorcami usług doradczych mogą być również przedsiębiorcy i osoby fizyczne realizujące zadania służące poprawie efektywności energetycznej obiektów lub procesów oraz zadania związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

28 października 2015 r. Fundusz podpisał z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Porozumienie w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”. Porozumienie przewiduje realizację przez Fundusz następujących zadań dotyczących wnioskodawców z województwa śląskiego:

- przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów dla wnioskodawców;
- wsparcie wnioskodawców w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie;
- kontrola na miejscu realizacji projektów.

Działanie 2 – poszukiwanie nowych efektywnych form finansowania

Wsparcie finansowe z UE w nowej perspektywie 2014-2020 realizowane będzie zarówno za pomocą instrumentów finansowych bezzwrotnych jak i zwrotnych. Również w tym zakresie Fundusz posiada zdolność instytucjonalną. Fundusz rozszerzy zakres stosowanych dotychczas form wsparcia działalności inwestycyjnej w obszarze ochrony środowiska o nowe instrumenty finansowe, w szczególności te, które preferować będzie UE.

Oprócz pełnienia funkcji w systemie instytucjonalnym absorpcji środków UE Fundusz wspierać będzie również projekty dofinansowywane ze środków UE poprzez zapewnienie wkładu krajowego. Utrzymana zostanie preferencyjność dla niniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych w zasadach udzielania pomocy finansowej ze środków własnych.

Fundusz jest aktywny w poszukiwaniu nowych obszarów interwencji. Przykładem mogą być:

- zawarte 5 października 2015 r. z Zarządem Województwa Śląskiego *Porozumienie dotyczące finansowania wymiany źródeł ciepła opalanych paliwem stałym*. Celem Porozumienia jest zapewnienie finansowania projektów z zakresu modernizacji energetycznej, które zostały pozytywnie ocenione w ramach RPO WSL na lata 2014-2020, a dla których w związku z brakiem zgody Komisji Europejskiej nie ma możliwości dofinansowania wymiany źródła ciepła na niskoemisyjne i wysokosprawne kotły węglowe. Ze środków statutowych Funduszu będzie możliwe finansowanie zabudowy kotłów węglowych 5 klasy według kryteriów zawartych w normie PN EN 303-5:2012. W przypadku projektów pozytywnie ocenionych, które jednak nie zostały uzyskały dofinansowania w ramach RPO WSL 2014-2020 z powodu braku środków, Fundusz udzielił wsparcia na całość inwestycji tj. głęboką, kompleksową modernizację energetyczną wraz z wymianą źródła ciepła.

- wdrożenie programu pilotażowego, pn.: „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”. Programem objęte są przedsięwzięcia realizowane na terenie województwa śląskiego, mające na celu ograniczanie niskiej emisji, związane z podnoszeniem efektywności energetycznej. Uprawnionymi do ubiegania się o dofinansowanie są osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinne go budynku mieszkalnego.

Fundusz poszukując nowych efektywnych form finansowania (będących także adaptacją form już stosowanych) będzie korzystał z doświadczeń inicjatyw wspólnotowych (JESSICA, JEREMIE), a także doświadczeń innych podmiotów we wspieraniu przedsięwzięć środowiskowych.

Podstawowym kierunkiem poszukiwań będą rozwiązania umożliwiające włączenie się środków komercyjnych w zakresie, który umożliwi efektywność ekonomiczną projektu. Realizacja działania będzie wymagać od Funduszu uwzględnienia dostosowania projektowanej formy do wymogów prawa.

5. WSPÓŁPRACA W RAMACH SYSTEMU FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA

Fundusz jest jednym z elementów systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej funkcjonującego na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Zapewnienie koordynacji i spójności działań systemu opiera się na wypełnieniu ustawowego obowiązku wypracowania i przyjęcia wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy. Jest to dokument obejmujący czteroletnie okresy, stanowiący jedną z podstaw dla strategii poszczególnych funduszy.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zamierza aktywnie uczestniczyć w realizacji wspólnych przedsięwzięć przewidzianych we Wspólnej Strategii. Ze względu na specyficzne uwarunkowania wynikające z przyjętych priorytetów, Fundusz jest zainteresowany współpracą w następujących obszarach:

- Osiągnięcie jak najwyższej kompetencji organizacyjnej Funduszy w zakresie wdrażania polityk i instrumentów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020, tworzenie warunków do wspierania wdrażania i pełnego wykorzystania środków europejskich na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.
- Efektywne wykorzystywanie dostępnych środków Funduszy, rozwijanie instrumentów inżynierii finansowej.
- Prowadzenie działań na rzecz podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników.
- Wzajemne uzgadnianie i korelowanie obszarów oraz kierunków dofinansowania przedsięwzięć pomiędzy Funduszami, wzmacnianie potencjału Funduszy w zakresie programowania, monitoringu, ewaluacji oraz prognozowania.
- Wykorzystanie Cyfrowej Platformy Współpracy i Wymiany Informacji do efektywnej komunikacji pomiędzy Funduszami, w tym o najważniejszych wydarzeniach, spotkaniach i szkoleniach a także konsultowanie dokumentów programowych, realizowanie szkoleń w formule webcastów oraz wymianę wiedzy i doświadczeń („Baza wiedzy”).
- Wdrożenie systemowej koncepcji pomocy finansowej dla ekoinnowacji, działań na rzecz transformacji niskoemisyjnej i gospodarki o obiegu zamkniętym.

- Wypracowanie zasad organizowania współpracy Funduszy w sytuacjach nadzwyczajnych.

Z punktu widzenia Funduszu najistotniejsze dla systemu funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej jest wypracowanie jednolitego systemu ewidencjonowania głównych efektów ekologicznych przy wykorzystaniu cyfrowej platformy współpracy i wymiany informacji oraz identyfikacja i aktualizacja potrzeb środowiskowych kraju w jednolitych standardach.

IV. PROJEKCJA DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ FUNDUSZU NA LATA 2017-2020

1. ZAŁOŻENIA

Do opracowania projekcji działalności finansowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 przyjęto następujące założenia:

- utrzymanie stanu majątku Funduszu co najmniej na obecnym poziomie,
- preferowany będzie system zwrotnego finansowania ochrony środowiska,
- koszty działalności Funduszu będą miały pełne pokrycie z wpływów finansowych oraz dotacji na obsługę programów europejskich,
- wydatki statutowe będą pokryte przychodami statutowymi oraz nadwyżką wpływów finansowych i dotacji na obsługę programów europejskich nad kosztami działalności i wydatkami majątkowymi,
- Fundusz będzie posiadał zdolność do regulowania podjętych zobowiązań finansowych w każdym momencie działalności.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dopuszcza możliwość zmniejszenia stanu Funduszu, w wyniku konieczności dofinansowania likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz w przypadku pojawienia się szczególnych potrzeb ukierunkowanych na współfinansowanie projektów europejskich.

Strategia finansowania ochrony środowiska przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 zakłada, że Fundusz będzie wspierać działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska w tym zapewniających absorpcję środków unijnych.

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej jednym z najważniejszych priorytetów w skali całego kraju i na poziomie regionalnym stało się wygospodarowanie środków finansowych niezbędnych do zapewnienia krajowego wkładu finansowego, umożliwiającego jak najpełniejsze wykorzystanie środków pochodzących z UE przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Wobec powyższego konieczne jest ustalenie określonej hierarchii wydatkowania środków finansowych Funduszu. Zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi będą miały pierwszeństwo w dofinansowaniu.

Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

- finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowania projektów korzystających ze środków europejskich,
- wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich,
- wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów środowiskowych UE wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,

- dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

Określona wyżej hierarchia finansowania zadań wynika z przeprowadzonej analizy zapotrzebowania na środki finansowe Funduszu na przestrzeni najbliższych lat oraz analizy środków dyspozycyjnych Funduszu w tym okresie.

2. PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA ŚRODKI FINANSOWE FUNDUSZU NA LATA 2017-2020

Zapotrzebowanie na środki finansowe na realizację poszczególnych celów jest pochodną oferowanych, przez Fundusz, warunków finansowania określonych w Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Funduszu. Zasady poprzez stosowane mechanizmy sterowania, głównie wskaźnik udziału dotacji w ogóle środków finansujących oraz wskaźnik finansowania kosztów kwalifikowanych, ukierunkowują zapotrzebowanie wnioskodawców, realizatorów wspieranych przedsięwzięć zgodnie z priorytetami Funduszu. Prognozowane wypłaty w poszczególnych obszarach priorytetowych w zasadzie odpowiadają zgłaszanemu zapotrzebowaniu za wyjątkiem obszaru ochrony atmosfery. Jest to obszar który posiada największy udział w strukturze finansowania i dla którego jest przewidywany dalszy wzrost. Jednak uwarunkowania regionalne powodują znaczne potrzeby, przewyższające poziom planowanego finansowania.

3. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ FUNDUSZ W LATACH 2017-2020

Możliwości finansowania Funduszu wyznaczają przede wszystkim:

- stan majątkowy Funduszu, zwłaszcza skumulowane środki finansowe,
- wysokość wpływów z tytułu:
 - opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
 - zwrotu rat pożyczek i kredytów,
 - wpływów finansowych, w tym oprocentowania udzielonych pożyczek i kredytów, oprocentowania wolnych środków,
- zobowiązania z zawartych umów o dofinansowanie.

Granice możliwości finansowania nowych przedsięwzięć służących ochronie środowiska wyznacza stan majątku Funduszu. W związku z tym w celu zapewnienia należytej płynności finansowej i zagwarantowania niezbędnych środków w kolejnych latach objętych strategią konieczne jest utrzymanie wartości majątku Funduszu na co najmniej obecnym poziomie.

Przewiduje się, że w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r. stan funduszu zwiększy się o ponad 34 mln zł. W okresie objętym Strategią będzie miał miejsce wzrost stanu należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów o ponad 45 mln zł (z kwoty 1 291 mln zł na początku 2017 roku do kwoty ok. 1 336 mln. zł na koniec 2020 roku).

Zakłada się, że wynik finansowy w poszczególnych latach będzie dodatni, a środki finansowe uzyskane z tego tytułu zostaną w całości przeznaczone na fundusz statutowy.

Środki pochodzące z opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska są podstawowym źródłem przychodów zasilających fundusz statutowy Funduszu.

Założono się, że projekcja przychodów Funduszu na lata 2017-2020 z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska nie będzie uwzględniała planowanych zmian w ustawie Prawo wodne, przewidujących

uszczerpienie przychodów z tego tytułu. Projekt przewiduje zmiany w wysokości przychodów od 2018 roku. Planowane zmiany nie będą miały zatem wpływu na Plan działalności, w tym Roczny Plan Finansowy na 2017 rok – pierwszy rok obowiązywania Strategii. Po wejściu w życie ostatecznych zmian w ustawie Prawo wodne przygotowana zostanie aktualizacja Strategii dostosowująca ją do obowiązującego stanu.

Aktualnie prognozuje się, że wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska łącznie w latach 2017-2020 wyniosą ponad 419 mln zł.

Prognoza wysokości wpływów z tytułu administracyjnych kar pieniężnych oszacowana została w wysokości 0,24 mln zł.

Poziom wpływów z tytułu zwrotów rat pożyczek wynika z wielkości pożyczek udzielonych przez Fundusz w latach poprzednich i planowanych do wypłaty w latach 2017-2020. Zakłada się, że zwroty rat pożyczek w okresie objętym Strategią będą kształtować się na zbliżonym poziomie i ogółem wyniosą ponad 1 026 mln zł.

Na przychody finansowe (z działalności Funduszu) składają się odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, oprocentowanie wolnych środków oraz inne przychody.

W latach 2017-2020 łączne przychody finansowe wynosić będą ponad 142 mln zł. Dominującą pozycję będą stanowić przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek.

Planowane do osiągnięcia w latach 2017-2020 przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa wyniosą ponad 7 mln zł w ramach pomocy technicznej POIiŚ dla WFOŚiGW w Katowicach jako Instytucji Wdrażającej, w tym środki z projektu systemowego pn.: „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

W pozycji inne przychody przewiduje się wpływy z tytułu zwrotów z rozliczeń dotacji i umorzeń pożyczek w łącznej wysokości ok. 1,2 mln zł.

W celu zwiększenia możliwości wydatkowania środków na realizację zadań proekologicznych Fundusz przewiduje możliwość zaciągnięcia w Narodowym Funduszu pożyczki w łącznej wysokości 30 ml zł.

Przewiduje się, że w latach 2017-2020 środki dyspozycyjne Funduszu wyniosą ponad 1 627 mln zł (skumulowane środki finansowe na początek okresu + wpływy ogółem).

W omawianym okresie przewiduje się wykorzystanie środków finansowych Funduszu w wysokości ok. 1 627 mln zł.

Polityka finansowa Funduszu ukierunkowana będzie na realizację długofalowych zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych oraz dyrektyw UE. Oznacza to, że Fundusz nie będzie dążył do minimalizacji wolnych środków na koniec roku w przypadku, gdy z planów wynikać będzie, że przejściowo wolne środki mogą i powinny być zaabsorbowane w latach następnych. Możliwe będzie także przejściowe zadłużanie się Funduszu wykorzystując pożyczki i udostępniane środki NFOŚiGW lub kredyty komercyjne, w celu zapewnienia w latach obowiązywania Strategii działania, wkładu finansowego dla realizacji programów strategicznych objętych regulacjami ustawowymi zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Programem Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.

Strukturę oraz wielkość wpływów i wydatków Funduszu w okresie objętym Strategią obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4. Możliwości finansowania zadań przez Fundusz w latach 2017-2020 [w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	Razem 2017-2020
I.	Stan środków finansowych na początek roku	723	735	983	921	723
II.	Wpływy - razem, z tego:	413 331	411 153	404 091	398 687	1 627 262
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	108 000	105 840	103 740	101 740	419 320
2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	60	60	60	60	240
3.	Zwroty rat pożyczek	260 000	260 000	255 000	251 500	1 026 500
4.	Wpływy finansowe (z działalności Funduszu)	35 673	35 673	35 673	35 673	142 692
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POliŚ)	1 798	1 780	1 818	1 914	7 310
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń)	300	300	300	300	1 200
7.	Pożyczka z NFOŚiGW	7 500	7 500	7 500	7 500	30 000
III.	Rozchody (wydatki) - razem z tego:	413 319	410 905	404 153	398 630	1 627 007
1.	Pożyczki i linie kredytowe	313 000	311 000	307 000	305 500	1 236 500
2.	Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	51 000	50 500	46 000	46 000	193 500
3.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	14 329	14 500	14 500	14 500	57 829
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	400	400	400	400	1 600
5.	Środki na wydatki majątkowe własne	967	510	210	260	1 947
6.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji)	19 783	20 625	21 677	22 713	84 798
7.	Pozostałe koszty operacyjne	440	100	100	100	740
8.	Inne wydatki na ochronę środowiska	35	35	35	35	140
9.	Pozostałe koszty finansowe	405	275	146	25	851
10.	Splata pożyczki z NFOŚiGW	12 960	12 960	14 085	9 097	49 102
IV.	Stan środków finansowych na koniec roku (I+II-III)	735	983	921	978	978

Biorąc pod uwagę zakładaną wielkość środków finansowych, które mogą zostać przeznaczone na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidywane zapotrzebowanie na środki stanowiące wkład krajowy dla przedsięwzięć dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej oraz doświadczenia z lat ubiegłych w zakresie kształtowania się trendów finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska przyjmuje się, iż planowana łączna pomoc Funduszu na ochronę środowiska w formie pożyczek i bankowych linii kredytowych, dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów, środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym, umorzeń pożyczek oraz nagród i innych wydatków na ochronę środowiska w okresie obowiązywania Strategii wyniesie ponad 1 676 mln zł i przedstawiać się będzie następująco:

Tabela nr 5. Pomoc finansowa Funduszu na ochronę środowiska w latach 2017-2020 [w tys. zł]

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	Razem 2017-2020
Pożyczki i bankowe linie kredytowe	313 000	311 000	307 000	305 500	1 236 500
Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów	51 000	50 500	46 000	46 000	193 500
Umorzenia pożyczek	46 800	46 800	46 800	46 800	187 200
Przekazanie środków pjb	14 329	14 500	14 500	14 500	57 829
Pozostałe (nagrody, inne wydatki na ochronę środowiska)	435	435	435	435	1 740
łącznie pomoc	425 564	423 235	414 735	413 235	1 676 769

Zgodnie z założeniami przyjętymi do opracowania projekcji finansowej działalności Funduszu na lata 2017-2020 finansowanie zwrotne stanowić będzie dominującą formę wsparcia zadań proekologicznych przez Fundusz. Przewiduje się, że w formie pożyczek i bankowych linii kredytowych udzielone zostanie dofinansowanie w łącznej wysokości przekraczającej 1 236 mln zł.

Finansowanie bezzwrotne Funduszu realizowane będzie poprzez:

- dotacje,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa,
- częściowe umorzenia pożyczek,
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska,
- inne wydatki na ochronę środowiska (zwrot gminom utraconych dochodów).

Mając na uwadze wysokość założonych wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska przewiduje się, że w okresie obowiązywania Strategii pomoc finansowa Funduszu udzielana w formie

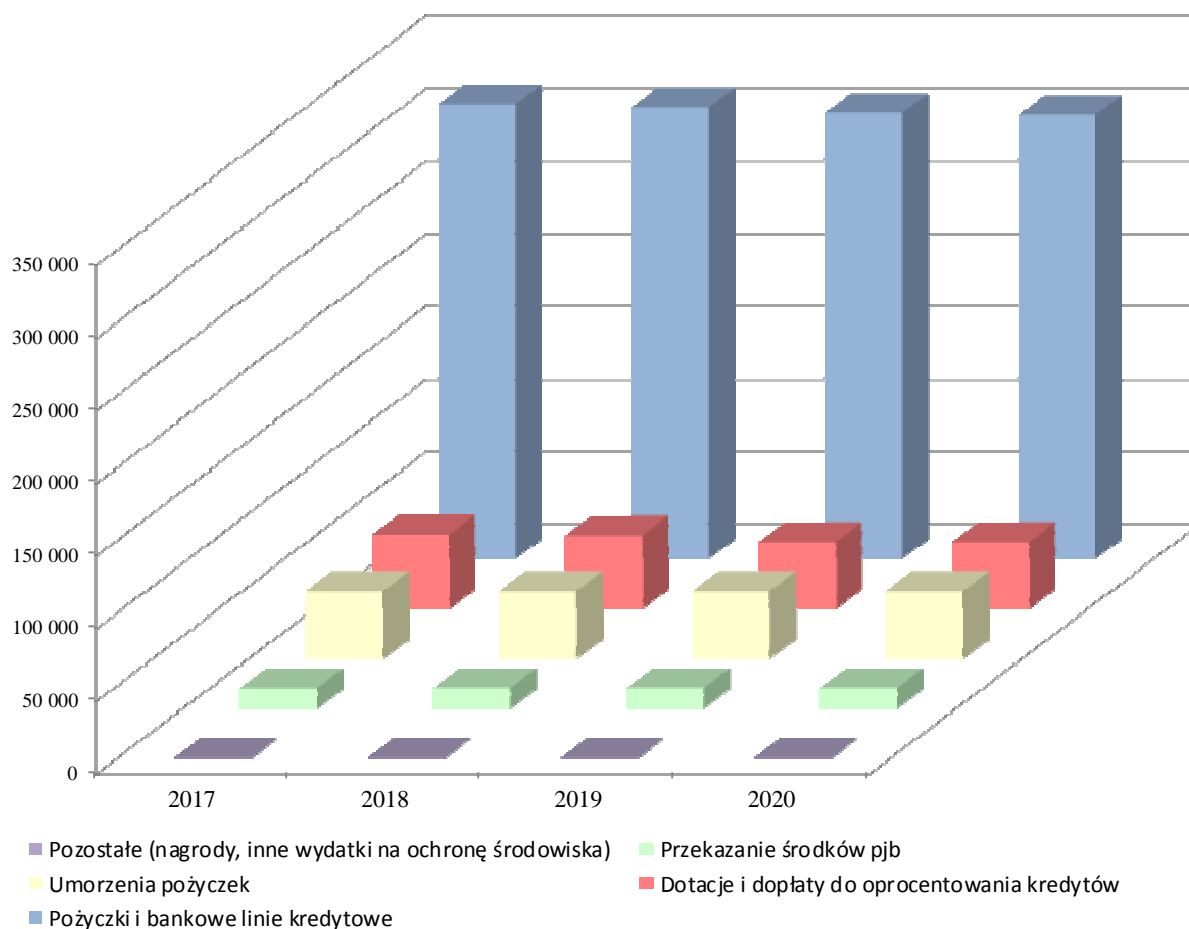

dotacji kształtować się będzie na wyższym poziomie niż dofinansowanie udzielone w latach poprzednich i ogółem w latach 2017-2020 wyniesie ponad 193 mln. zł.

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych zajmują w działalności Funduszu marginalne znaczenie i będą miały w perspektywie Strategii charakter uzupełniający. Przewiduje się, że wysokość dofinansowania w tej formie w latach 2017-2020 wyniesie 0,2 mln zł.

Fundusz przewiduje także przeznaczać środki na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, w formie przewidzianej w ustawie, na zasadach określonych dla dotacji. Środki finansowe przekazywane są za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa. Wysokość zaplanowanych na 2017 rok wydatków z tego tytułu wynika z uzgodnionych z dysponentami środków budżetowych list zadań państwowych jednostek budżetowych zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na rok 2017. Kwoty na lata 2018-2020 zaplanowano na zbliżonym poziomie. Ogółem na lata 2017-2020 zaplanowano kwotę w wysokości blisko 58 mln zł. Ostateczne kwoty środków planowanych do dofinansowania zadań wynikać będą z wniosków zgłoszonych przez państwowe jednostki budżetowe, a następnie ich uzgodnienia z właściwymi dysponentami zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rys. 9. Pomoc finansowa Funduszu na ochronę środowiska w latach 2017-2020 [w tys. zł]

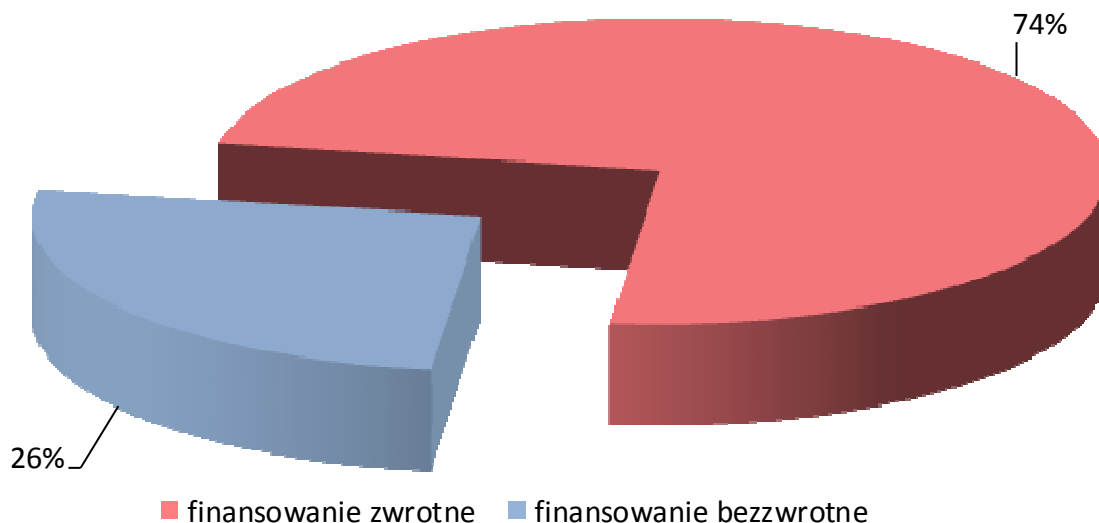
Zakłada się, że w latach objętych Strategią umorzone zostaną części kwot pożyczek udzielonych przez Fundusz w latach ubiegłych na kwotę ponad 187 mln zł. Umorzenia mają charakter warunkowy, a kwoty pochodzące z umorzeń pożyczek zasila realizację kolejnych zadań ekologicznych, zgodnie z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Fundusz może przyznawać nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska. Przewiduje się, że w latach 2017-2020 na ten cel przeznaczona zostanie kwota w łącznej wysokości ponad 1,6 mln zł.

W innych wydatkach statutowych na ochronę środowiska, w związku z nałożonymi na Fundusz obowiązkami wynikającymi z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne zaplanowano kwotę w wysokości 0,14 mln zł.

Planowane przez Fundusz wsparcie w formie nagród i innych wydatków na ochronę środowiska ma charakter marginalny i stanowi jedynie 0,1 % pomocy przewidzianej do udzielenia w latach 2017-2020.

Rys. 10. Struktura pomocy finansowej Funduszu na dofinansowanie zadań w latach 2017-2020

Ostatecznie o maksymalnych kwotach pomocy finansowej w formie bezzwrotnej i zwrotnej w tym podział na dotacje, przekazanie środków, umorzenia, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz pożyczki decydował będzie corocznie Plan działalności WFOŚiGW w Katowicach uwzględniający rozmiary planowanych na dany rok przychodów.

Szczegółowe zasady dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz w poszczególnych latach określone będą w Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

4. RAMY FINANSOWE DLA POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW STRATEGII

Prognoza planowanej do udzielenia przez Fundusz pomocy na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedstawia się następująco:

Tabela nr 6. Struktura finansowania zadań ochrony środowiska w latach 2017-2020 [w tys. zł]

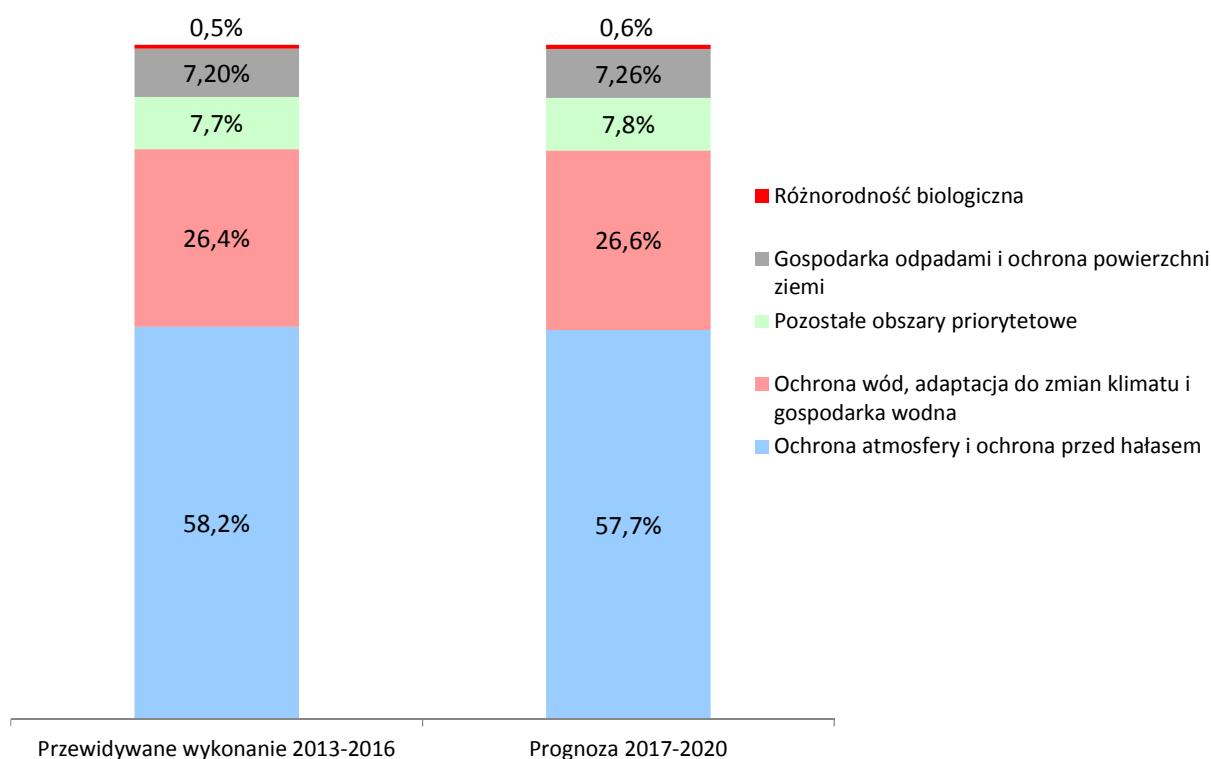
Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2017-2020
Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna	100 631	97 800	93 500	92 300	384 231
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	30 700	30 600	30 100	29 800	121 200
Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem	260 956	259 650	256 650	256 650	1 033 906
Różnorodność biologiczna	2 731	2 650	2 350	2 350	10 081
Edukacja ekologiczna	5 428	5 400	5 000	5 000	20 828
Zapobieganie poważnym awariom	8 015	10 500	10 500	10 500	39 515
Zarządzanie środowiskowe w regionie	5 168	4 700	4 700	4 700	19 268
Profilaktyka zdrowotna	5 500	5 500	5 500	5 500	22 000
Częściowe umorzenie pożyczki bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Razem	425 129	422 800	414 300	412 800	1 675 029

Poziom planowanych wydatków uzależniony będzie w dużym stopniu od wysokości wpływów Funduszu, w tym wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych, na których wielkość Fundusz nie ma wpływu.

W latach 2017-2020 pomoc Funduszu na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynosić będzie ponad 1 675 mln zł, z tego główne pozycje będą stanowić: ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem – blisko 1 034 mln zł (61,7% środków) oraz ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna – ponad 384 mln zł (22,9% środków).

Rys. 11. Prognozowane zmiany kwot i struktury dziedzinowej finansowania ochrony środowiska

[w tys. zł]

Struktura planowanej pomocy w podziale na poszczególne obszary priorytetowe w latach 2017-2020 nie odbiega od struktury wypłat w latach ubiegłych. Taka prognoza pomocy planowanej do udzielenia przez Fundusz jest ściśle powiązana z potrzebami i uwarunkowaniami naszego regionu.

Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna

W ramach priorytetu ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna planowane działania strategiczne ukierunkowane będą głównie na przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochronę wód ujmowanych do celów pitnych i realizację zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programami gospodarki wodnej oraz inwestycje zgodne z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W zakresie gospodarki wodnej wsparcie finansowe Funduszu przeznaczone będzie na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z:

- adaptacją do zmian klimatu poprzez wdrażanie kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju systemów małej retencji oraz przeciwdziałania suszy, w tym realizacją zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programami gospodarki wodnej,
- likwidacją skutków powodzi,
- zastosowaniem odnawialnych źródeł energii w gospodarce wodnej,
- zapewnieniem mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia.

Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi środki Funduszu wykorzystane będą na: ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego. Wsparcie uzyskają przedsięwzięcia pozwalające na zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbierania odpadów komunalnych, zapobieganie powstawaniu odpadów lub przygotowanie ich do ponownego użycia oraz umożliwiające recykling, odzysk, unieszkodliwienie odpadów.

Warunkiem dopuszczalności finansowania inwestycji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym również budowlanymi i rozbiórkowymi, będzie jej zgodność z planem inwestycyjnym, stanowiącym załącznik do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem

W ramach tego obszaru tematycznego wspierane będą zadania mające na celu:

- zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii,
- zastosowanie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii,
- wspieranie budownictwa niskoenergetycznego.

Zaplanowana jest także kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu poprawę jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie zmniejszenia emisji pyłu (w tym PM_{2,5}) i benzo(a)pirenu oraz w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dwutlenku węgla. W celu uzyskania spójności działań z innymi instytucjami finansującymi ochronę środowiska, będzie kierował się wytycznymi zawartymi w „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającym na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”.

W ramach wspierania budownictwa niskoenergetycznego Fundusz będzie dofinansowywał inwestycje polegające na budowie obiektów o niemal zerowym zużyciu energii (w rozumieniu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r.), realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych.

Nadal na preferencyjnych warunkach wspierane przez Fundusz będą działania polegające na wdrażaniu projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, obejmujących swoim zakresem: instalacje solarne, ogniwa fotowoltaiczne, biogazownie, kotły opalane biomasą, silniki zasilane metanem, a także elektrownie, wiatrowe oraz instalacje geotermalne.

Ponadto wsparcie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia polegające na wykonaniu instalacji do produkcji biopaliw lub niskoemisyjnych paliw konwencjonalnych oraz inwestycje z zakresu ochrony atmosfery, które uzyskały dofinansowanie ze środków zagranicznych.

W latach 2017-2018 Fundusz będzie kontynuował współpracę z NFOŚiGW w zakresie realizacji Programu Priorytetowego Poprawa Jakości Powietrza KAWKA.

Ponadto Fundusz podpisał porozumienie z Zarządem Województwa Śląskiego dotyczące finansowania wymiany pieców węglowych. Zawarcie porozumienia zapewni ciągłość finansowania projektów z zakresu wymiany węglowych źródeł ciepła, które zostały pozytywnie ocenione, a dla których nie ma możliwości dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego

na lata 2014-2020. Zgodnie z zapisami RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 nie ma możliwości dofinansowania zakresu zadania związanego z modernizacją źródeł ciepła w części dotyczącej zabudowy niskoemisyjnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym. Możliwość taka, w zakresie zabudowy kotłów węglowych 5 klasy wg kryteriów zawartych w normie PN EN303-5:2012, istnieje w ramach środków statutowych Funduszu, a zawarte porozumienie pozwoli na przedstawienie beneficjentom kompletnej oferty finansowania zadań.

Dodatkowo Fundusz zamierza kontynuować uruchomiony w 2016 roku Program pilotażowy pn.: „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”, w ramach którego udzielane będą dotacje dla osób fizycznych, zamierzających przeprowadzić termomodernizację domków jednorodzinnych.

W ramach ochrony przed hałasem prowadzone będą działania zmierzające do zmniejszenia uciążliwości hałasu drogowego.

Różnorodność biologiczna

W zakresie różnorodności biologicznej działania Fundusz będą ukierunkowane na: rozwój systemu obszarów chronionych, ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, w tym działania na rzecz ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych wyginięciem w ich naturalnych siedliskach, zapobieganie występowaniu i likwidację zagrożeń w lasach, naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym, wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony przyrody.

Edukacja ekologiczna

W ramach tego obszaru priorytetowego Fundusz planuje przeznaczyć środki na dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu: propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej, kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań mieszkańców województwa śląskiego, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Zapobieganie poważnym awariom

W zakresie zapobiegania poważnym awariom Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizację ich skutków, w tym przewiduje się m.in. dofinansowanie zadań dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej.

Zarządzanie środowiskowe w regionie

W ramach tego działania Fundusz planuje przeznaczyć środki na dofinansowanie zadań z zakresu:

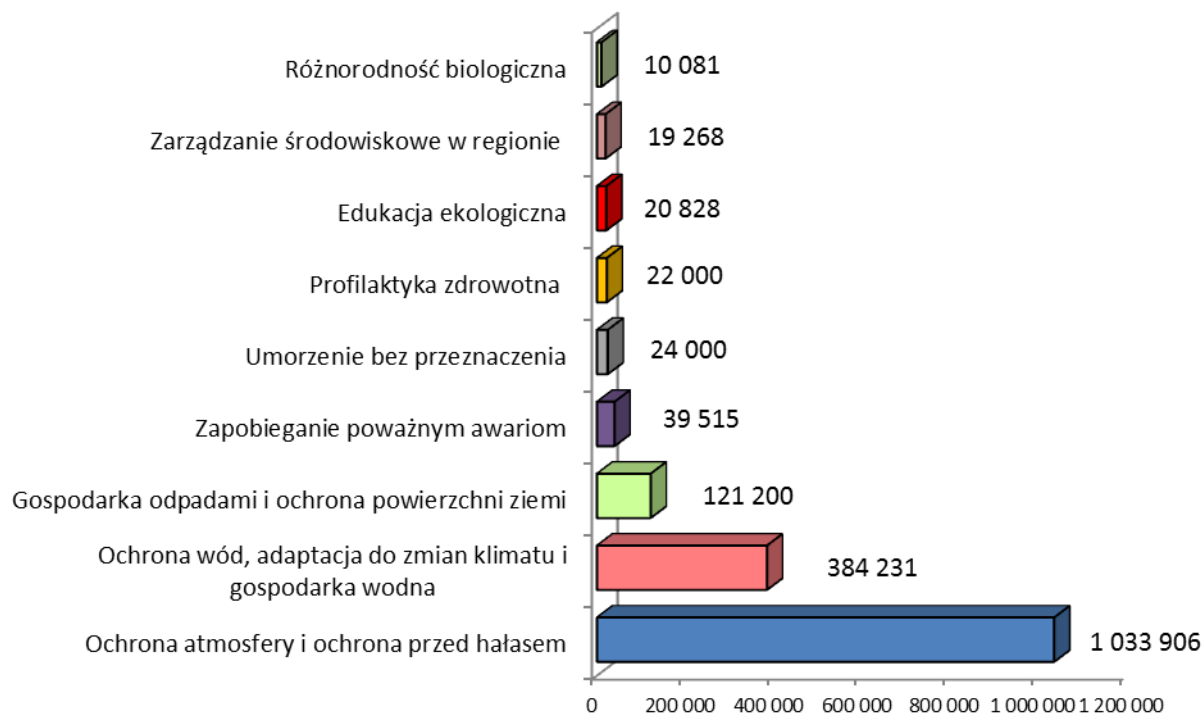
- opracowań i ekspertyz, w tym na tworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy,
- monitoringu środowiska, w tym na: monitoring środowiska wynikający z Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego oraz opracowanie i upowszechnianie informacji o stanie środowiska, a także tworzenie baz danych o zanieczyszczeniach (zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska),
- wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.

Profilaktyka zdrowotna dzieci

W okresie obowiązywania Strategii Fundusz planuje kontynuować swoje dotychczasowe działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenach o przekroczonych standardach jakości środowiska.

Rys. 12 Struktura pomocy Funduszu w latach 2017-2020 w podziale na priorytety [w tys. zł]

Zbiorcze tabele prezentujące prognozę:

- przychodów i kosztów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020,
- wsparcia finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na ochronę środowiska na lata 2017-2020

stanowią załączniki do Strategii.

V. ZGODNOŚĆ STRATEGII ZE WSPÓLNAJĄ STRATEGIĄ. PODSUMOWANIE

Fundusze ochrony środowiska jako instytucje ochrony środowiska stanowią element systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce. Ustawa Prawo ochrony środowiska określa, że strategie poszczególnych funduszy wynikać mają ze Wspólnej Strategii oraz z uwarunkowań regionalnych.

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 spełnia powyższe wymagania. Przy jej opracowywaniu uwzględniono zapisy podstawowych krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych i programowych oraz Wspólnej Strategii.

Przeprowadzając diagnozę strategiczną, opracowując bilans strategiczny, określając misję, naczelną wartość oraz wizję Funduszu a także cele i priorytety, kierowano się odpowiednio ustaleniami zawartymi we Wspólnej Strategii:

- misja i cel generalny Funduszu, ujęte w rozdziale III.2. są zbieżne z misją i celem generalnym, określonym we Wspólnej Strategii;
- przeprowadzając analizę strategiczną Funduszu, uwzględniono wnioski z diagnozy strategicznej systemu funduszy, szczególnie te odnoszące się bezpośrednio do jego sytuacji, uwzględniając adekwatne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia;
- dziedzinowe cele środowiskowe Wspólnej Strategii znalazły odzwierciedlenie, rozwinięcie i uzupełnienie w ośmiu obszarach priorytetowych, dla których wyznaczono cele strategiczne oraz cele operacyjne (priorytety działalności), opisane w rozdziale III.3. dotyczącym priorytetów środowiskowych Funduszu;
- dla poszczególnych priorytetów przypisano mierniki realizacji wskazanych w nich celów (odpowiednio dla wyznaczonych obszarów priorytetowych – w rozdziale III. 3.1. do 3.8.);
- cele horyzontalne, z uwzględnieniem których realizowane są cele strategiczne, sformułowano podobnie jak w odpowiednich zapisach Wspólnej Strategii (rozdział III.2.);
- do priorytetów w zakresie współpracy Wspólnej Strategii odniesiono się poprzez wskazanie płaszczyzn działania Funduszu, rozwiniętych i uszczegółowionych w rozdziale III.4. i 5.

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020 określa kluczowe cele i kierunki w obszarze ochrony środowiska w województwie śląskim, co stwarza podstawy racjonalnego działania oraz efektywnego wykorzystania środków skierowanych na realizację zadań wynikających z polityki ekologicznej Państwa. W tym celu Zarząd Funduszu deklaruje ścisłą współpracę z organami państwowymi i samorządowymi, a w szczególności z Zarządem Województwa oraz Wojewodą Śląskim. W dalszym ciągu kontynuowana będzie współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszami wojewódzkimi, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska oraz instytucjami, służbami i organizacjami realizującymi zadania w obszarze ochrony środowiska w regionie.

Nadrzędnym celem Funduszu, realizowanym w okresie objętym Strategią, jest najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych, którymi dysponuje oraz skuteczna absorpcja środków unijnych.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach posiada nie tylko znaczące środki finansowe, ale także sprawną strukturę organizacyjną i wystarczające zasoby ludzkie, aby być znaczącym i rzetelnym partnerem dla inwestorów realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska, w tym także beneficjentów dotacji pochodzących z Unii Europejskiej.

Realizując swoją misję, Fundusz będzie koncentrował się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- uczestnictwie w systemie zarządzania środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Jasno zdefiniowane cele Funduszu oraz możliwości ich realizacji w oparciu o przejrzyste zasady finansowania projektów oraz dostępne instrumenty finansowe mają zachęcić zarówno samorządy, jak i innych inwestorów do podejmowania działań mających istotny wpływ na jakość środowiska w regionie. Priorytetowo będą traktowane te działania, które służą wypełnianiu zobowiązań krajowych i unijnych, głównie w obszarze ochrony zasobów wodnych, gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony atmosfery.

Zadania dla poszczególnych celów operacyjnych, system monitorowania poszczególnych zadań, działań i priorytetów uwzględniane i uszczegółowiane będą w rocznych planach działalności, które precyzyjniej i odpowiednio do istniejącej sytuacji prawnej i finansowej będą identyfikować działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Fundusz przewiduje prowadzenie monitoringu wdrażania Strategii po zakończeniu każdego roku jej obowiązywania w ramach Sprawozdania z działalności Funduszu.

VI. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1.	Prognoza przychodów i kosztów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2017-2020
2.	Prognoza wsparcia finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na ochronę środowiska na lata 2017-2020